ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ-ଗୌରାଙ୍ଗୌ ଜୟତଃ

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବ-ସ୍ତୋତ୍ରମ୍

ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ସାରସ୍ୱତ ମଠ, ପୁରୀ

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ-ଗୌରାଙ୍ଗୌ ଜୟତଃ

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବ-ସ୍ତୋତ୍ରମ୍

ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ସାରସ୍ୱତ ମଠ, ପୁରୀ

ଗ୍ରନ୍ଥକାର :

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଲ ଭକ୍ତିରକ୍ଷକ ଶ୍ରୀଧର ଦେବ
ଗୋସ୍ୱାମୀ ମହାରାଜ

ସମ୍ପାଦକ :

ଓଁ ବିଷ୍ଣୁପାଦ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭକ୍ତି ସୁନ୍ଦର ଗୋବିନ୍ଦ
ଦେବ ଗୋସ୍ୱାମୀ ମହାରାଜ ।

ଓଡ଼ିଆ ରୂପାନ୍ତର :

୧) ଡ଼କ୍ଟର ଦୋଳ ଗୋବିନ୍ଦ ଶାସ୍ତ୍ରୀ
ଏମ, ଏ. ପିଏଚଡ଼ି, ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ
୨) ଶ୍ରୀପାଦ ବେଣୁ ବିଳାସ ଦାସ ଅଧିକାରୀ

ପ୍ରକାଶକ, ମୁଦ୍ରଣ ଓ ଆର୍ଥିକ ସେବା

ଶ୍ରୀପାଦ ବେଣୁବିଳାସ ଦାସ ଅଧିକାରୀ
ସେବକ ଭବନ, ପ୍ରଣବାନନ୍ଦ ମାର୍ଗ
ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର, ପୁରୀ - ୭୫୨୦୪୧, ଓଡ଼ିଶା

ମୁଦ୍ରଣ :

ଭାଗବତ ପ୍ରେସ୍
ମହାନଦୀ ବିହାର
କଟକ- ୪

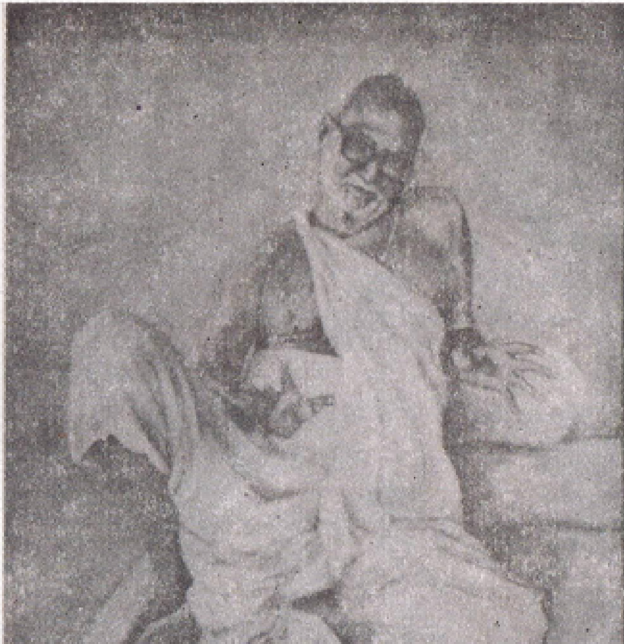

ପରମହଂସ ଅନନ୍ତ ଶ୍ରୀ ବିଭୂଷିତ

ଶ୍ରୀଲ ଭକ୍ତିରକ୍ଷକ ଶ୍ରୀଧର ଦେବ ଗୋସ୍ୱାମୀ ମହାରାଜ

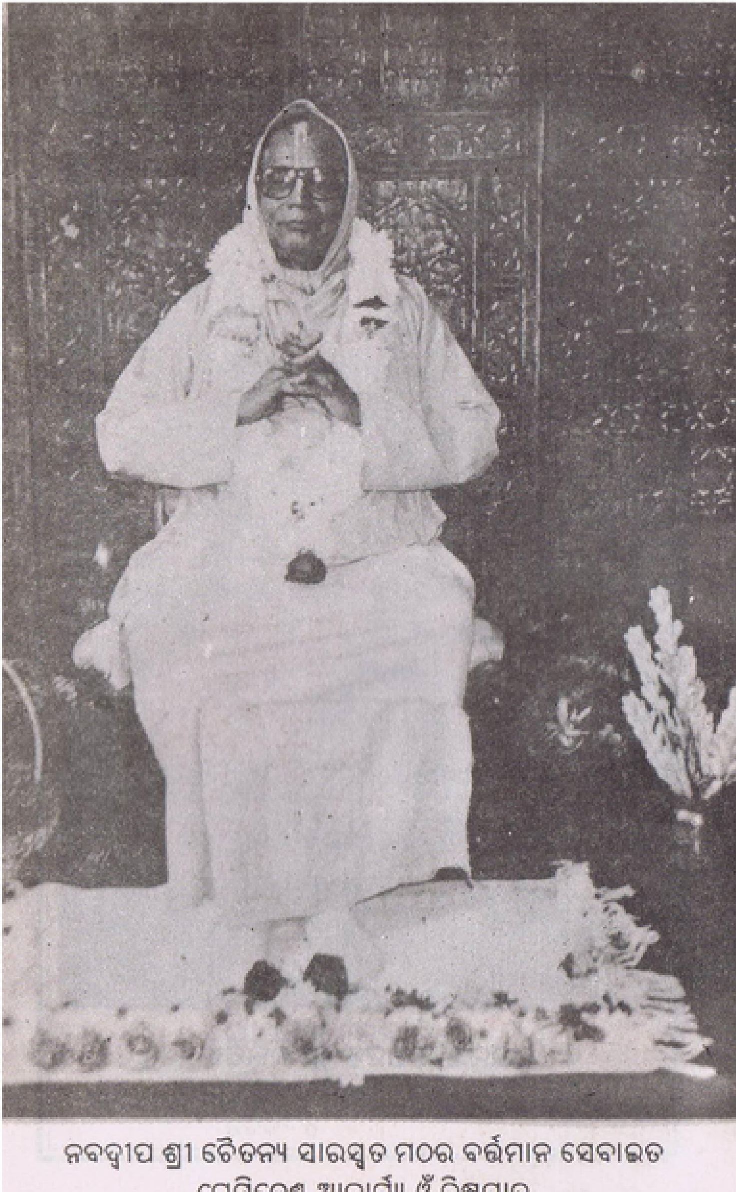

ନବଦ୍ୱୀପ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ସାରସ୍ୱତ ମଠର ବର୍ତ୍ତମାନ ସେବାଇତ
ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଓଁ ବିଷ୍ଣୁପାଦ
ଶ୍ରୀଳ ଭକ୍ତି ସୁନ୍ଦର ଗୋବିନ୍ଦ ଦେବ ଗୋସ୍ୱାମୀ ମହାରାଜ

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ଗୌରାଙ୍ଗୌ ଜୟତଃ

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବ-ସ୍ତୋତ୍ରମ୍

ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମ-ମାଧ୍ୱ-ଗୌଡ଼ୀୟ-ସମ୍ପ୍ରଦାୟାଚାର୍ଯ୍ୟଭାସ୍କର

ଶ୍ରୀ ରୂପାନୁଗ ପ୍ରବର ଭଗବାନ୍ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀଲ

ଭକ୍ତିସିଦ୍ଧାନ୍ତ - ସରସ୍ୱତୀ - ଗୋସ୍ୱାମି - ପ୍ରଭୁପାଦାନାଂ ପରମପ୍ରିୟ ପାର୍ଷଦେନ

ବିଶ୍ୱବିଶ୍ରୁତ - ନବଦ୍ୱୀପ - ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ - ସାରସ୍ୱତ - ମଠୋତ୍ତମାନାଂ

ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା - ଆଚାର୍ଯ୍ୟ - ସଭାପତି ଅନନ୍ତଶ୍ରୀ - ବିଭୂଷିତେନ

ଓଁ ବିଷ୍ଣୁପାଦ - ପରମହଂସ-କୁଳ ଚୂଡ଼ାମଣି

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଲ -ଭକ୍ତିରକ୍ଷକ - ଶ୍ରୀଧର ଦେବ ଗୋସ୍ୱାମି - ମହାରାଜେନ ବିରଚିତମ୍

ତଥା ତତ୍କର୍ତ୍ତୃକ ତତ୍ସ୍ଥଳାଭିଷିକ୍ତେନ ଉକ୍ତ ମଠବର୍ଯ୍ୟାଣାଂ

ବର୍ତ୍ତମାନ-ସଭାପତି - ଆଚାର୍ଯ୍ୟେଣ ଓଁ ଅଷ୍ଟୋତ୍ତର ଶତଶ୍ରୀ

ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭକ୍ତିସୁନ୍ଦର - ଗୋବିନ୍ଦ ଦେବ ଗୋସ୍ୱାମି - ବିଷ୍ଣୁପାଦେନ ସମ୍ପାଦିତମ୍

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ଗୌରାଙ୍ଗୌ ଜୟତଃ

ପ୍ରଥମ ମୁଦ୍ରଣର
ମୁଖବନ୍ଧ

"ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବ-ସ୍ତୋତ୍ରମ୍" ଓଡ଼ିଆ ମର୍ମ୍ମାନୁବାଦ ସହ ଗ୍ରନ୍ଥ ଆକାରରେ ପ୍ରକାଶର ଏହା ପ୍ରଥମ ଉଦ୍ୟମ । ଇତି ପୂର୍ବରୁ ଏହାର କେତୋଟି ସଂସ୍କରଣ କ୍ରମ ବର୍ଦ୍ଧମାନ ଆକାରରେ ପାରମାର୍ଥିକ ମାସିକ ପତ୍ର "ଶ୍ରୀ ଗୌଡ଼ୀୟ ଦର୍ଶନରେ" ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି ।

ସ୍ତୋତ୍ରଟୀର ରଚୟିତା ବିଶ୍ୱବରେଣ୍ୟ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଭଗବାନ୍ ଶ୍ରୀଳ ଭକ୍ତିସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସରସ୍ୱତୀ ଗୋସ୍ୱାମୀ ଠାକୁରଙ୍କର ପରମାନୁଗ ପାର୍ଷଦ ପ୍ରବର ରୂପେ ପ୍ରକଟିତ ମୋର ଶ୍ରୀ ଗୁରୁପାଦପଦ୍ମ ଓଁ ବିଷ୍ଣୁପାଦ ପରିବ୍ରାଜକାଚାର୍ଯ୍ୟ-ବର୍ଯ୍ୟ ଅଷ୍ଟୋତ୍ତରଶତଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭକ୍ତି ରକ୍ଷକ ଶ୍ରୀଧର ଦେବ ଗୋସ୍ୱାମୀ ମହାରାଜ । ତାଙ୍କର ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ ରଚିତ "ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରପନ୍ନ-ଜୀବନାମୃତମ୍ " ଗ୍ରନ୍ଥରାଜ ଓ ବିବିଧ ଛନ୍ଦରେ ରଚିତ ସ୍ତବ ରତ୍ନ ଗୁଡ଼ିକ ସୁଧୀଜନ କର୍ତ୍ତୃକ ସମାଦୃତ ଓ ଶ୍ରୀ ସାରସ୍ୱତ-ଗୌଡ଼ୀୟ ବୈଷ୍ଣବଗଣଙ୍କ କଣ୍ଠହାର ରୂପେ ବିରାଜିତ ରହିଛି । ତାଙ୍କର ଲିଖିତ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବଦ୍ ଗୀତାର ମୌଳିକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଶ୍ରୀ ଗୌଡ଼ୀୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଏକ ମହାମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପଦ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ତୋତ୍ରଟି "ତୂଣକ" ଛନ୍ଦରେ ବିରଚିତ । ଉକ୍ତ ଛନ୍ଦରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଳ ରୂପ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଯମୁନା ଦେବୀ ଓ ଶ୍ରୀଳ କୃଷ୍ଣଦାସ କବିରାଜ ଗୋସ୍ୱାମୀ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ରାଧିକା ଓ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ସୁମଧୁର ସ୍ତବ ରଚନା କରିଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗୌରସୁନ୍ଦରଙ୍କର ଏହି ସ୍ତୋତ୍ରଟିର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଏହି ଯେ ଏଥିରେ ତାହାଙ୍କର ସମଗ୍ର ଲୀଳା ଏବଂ ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ଭେଦାଭେଦ-ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସଂକ୍ଷେପରେ ସନ୍ନିବିଷ୍ଟ ରହିଅଛି । ଏଥିରେ କାବ୍ୟ ଓ ଦର୍ଶନର ଏକତ୍ର ମିଳନରେ ଯେ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ଓ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟର ଅପୂର୍ବ ସମନ୍ୱୟ ସାଧିତ ହୋଇଅଛି, ସେଥିରେ ବିଦ୍ୱନ୍ମଣ୍ଡଳୀ ସ୍ତୋତ୍ରଟିକୁ ସ୍ୱାଭାବିକଭାବେ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତ ଓ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଚରିତାମୃତର ଅନୁଗ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଗଣନା କରିଅଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀମନ୍ ମହାପ୍ରଭୁ ନବଦ୍ୱୀପ ଲୀଳାରେ ଶ୍ରୀନାମ ପ୍ରଚାର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଶବ୍ଦାର୍ଥ ବିଚାର, ଦୁରୂହ ସ୍ଫୋଟବାଦର ମୌଳିକ ଦିଗ୍ଦର୍ଶନ ବାରାଣସୀଧାମରେ ବିଦ୍ୱତ୍ ସଭାରେ ବେଦାନ୍ତ ବିଚାର ତଦ୍ଭାଷ୍ୟ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତର ଚତୁଃଶ୍ଳୋକୀ - ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ ଅଦ୍ୱୟତତ୍ତ୍ୱର ସ୍ୱରୂପ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା ମୂଳ ଆନନ୍ଦମୟ ତତ୍ତ୍ୱର ସ୍ୱତଃ ସିଦ୍ଧ ବିଳାସମୟତ୍ୱ ସଂସ୍ଥାପନରେ ନନ୍ଦନନ୍ଦନତ୍ୱ ଓ ସର୍ବରସ ସମାହାର ରସରାଜ ତତ୍ତ୍ୱର ରାସବିଳାସୀ ସ୍ୱରୂପର ପ୍ରତିପାଦନ ଏବଂ ସ୍ୱଭଜନ - ବିଭଜନ - ପ୍ରୟୋଜନ - ଅବତାରୀର ମୂଳ ଅଦ୍ୱୟାନନ୍ଦତ୍ୱ - ସିଦ୍ଧି ନିତ୍ୟ କୀର୍ତ୍ତନତନୁ ଶ୍ରୀ ଗୌରତତ୍ତ୍ୱହିଁ— ଏହି ସମସ୍ତ ଦୁରୂହ ତତ୍ତ୍ୱ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ଯେପ୍ରକାର ସୁଯୁକ୍ତି ସହଯୋଗରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ ପୂର୍ବକ ଯୁଗପତ୍ ମାୟାବାଦୀର ଅଦ୍ୱୈତ ସିଦ୍ଧିର ଅସାରତା ଓ ହେୟତା ଏବଂ ଅଚିନ୍ତ୍ୟ - ଭେଦାଭେଦ - ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ଭଗବତ୍ ପ୍ରେମମୟ ଜୀବନର ସର୍ବୋତ୍ତମତାର ଦିଗ୍ଦର୍ଶନ କରିଅଛନ୍ତି, ସେଥିରେ ସୁଧୀଜନ ଓ ସୁମେଧାଗଣ ବିସ୍ମିତ ଓ ପରିତୃପ୍ତ ହେବେ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଏ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ - ବିଚାର - ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ -ଚରିତାମୃତରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିଗୂଢ଼ାର୍ଥକ ପଦ୍ୟଟିର ଉଦ୍ଧୃତି ଲୋଭ ସମ୍ବରଣ କରିପାରୁନାହିଁ ।

"କୃଷ୍ଣଲୀଳାମୃତସାର ତାର ଶତ ଶତ ଧାର
ଦଶଦିକ୍ ବହେ ଯାହା ହଇତେ ।
ସେ ଚୈତନ୍ୟ - ଲୀଳା ହୟ ସରୋବର ଅକ୍ଷୟ
ମନୋହଂସ ଚରାହ ତାହାତେ ॥

ସ୍ତୋତ୍ରଟିର ରସମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି କବିଜନ ଚିତ୍ତ ସମାନ ଭାବେ ସମାକୃଷ୍ଟ । ଏହା ଯେପରି ସୁଖପାଠ୍ୟ, ସୁଶ୍ରାବ୍ୟ ଓ ହୃଦୟଦ୍ରାବୀ, ସେପରି ହୃଦୟଗ୍ରାହୀ ଓ ସୁଖାସ୍ୱାଦୀ । କି ଶ୍ରୀମାନ ମହାପ୍ରଭୁର ଆବିର୍ଭାବ, କି ଶ୍ରୀ ରୂପ-ବର୍ଣ୍ଣନା, କି ବାଲ୍ୟଲୀଳା, କି କୀର୍ତ୍ତନ ପ୍ରଚାର, କି ସନ୍ନ୍ୟାସଲୀଳା, କି ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟ - ଭ୍ରମଣ ଲୀଳା, କି ରାମାନନ୍ଦ ସଂବାଦ, କି ଝାଡ଼ ଖଣ୍ଡପଥେ ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନ ଯାତ୍ରା, କି ଅପୂର୍ବ ବ୍ରଜ ଭ୍ରମଣ-ଲୀଳା, କି ଶ୍ରୀ ନୀଳାଚଳରେ ଦିବ୍ୟୋନ୍ମାଦ, କି ସିନ୍ଧୁ ଭ୍ରମଣଲୀଳା ପ୍ରଭୃତିର ବର୍ଣ୍ଣନରେ, ସର୍ବ୍ବତ୍ର ଯେପରି ଏକ ହୃତ୍‌କର୍ଣ୍ଣରସାୟନର ମହା ମହୋତ୍ସବ ଚାଲିଛି ।

ଏହା ସୁଧୀ ପାଠକମାନଙ୍କର ଶ୍ରୀ ରୂପ ରଘୁନାଥଙ୍କର ପରମାନୁଗ ଚରିତ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଚରିତାମୃତକାରଙ୍କ ଅମୃତ ପ୍ରବାହରେ ମୁହୁର୍ମୁହୁ ଅଭିସ୍ନାତ କରାଇ ଧନ୍ୟ କରେ । ବସ୍ତୁତ ଏହି ପ୍ରକାର ସୁଲଳିତ ଛନ୍ଦରେ ଶ୍ରୀମନ୍ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସମଗ୍ର ଲୀଳାସୁଧା ସହିତ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରଦତ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତାଲୋକର ଅପୂର୍ବ ସମନ୍ୱୟରେ ପ୍ରକଟିତ ଏହି ପ୍ରକାର ସୁଦୀର୍ଘ ସ୍ତୋତ୍ରରତ୍ନ ଜଗତରେ ଅତି ବିରଳ ।

ଏହା ବାସ୍ତବରେ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ-ସାରସ୍ୱତ ଗୌଡ଼ୀୟ ସାହିତ୍ୟ ଭଣ୍ଡାରର ଗୋଟିଏ ଅମୂଲ୍ୟ ରତ୍ନ ।

ସ୍ତୋତ୍ରଟି ଯେପରି ଅନାୟାସରେ ସାଥିରେ ରଖି ହେବ ସେଥିପାଇଁ ଏହା ଛୋଟ ଆକାରରେ ପ୍ରକାଶ କରାହେଲା । କହିବା ଅତିରଞ୍ଜିତ ଯେ, ଗ୍ରନ୍ଥ ପ୍ରକାଶନର ଭୁଲ ତ୍ରୁଟିର ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ଏହି ଅଧମର । ସେଥିପାଇଁ ପରମାରାଧ୍ୟ ସ୍ତୋତ୍ରକାର ଓ ସହୃଦୟ ପାଠକଙ୍କ ନିକଟରେ ମାର୍ଜ୍ଜନା ଭିକ୍ଷା କରୁଛି ।

ପରିଶେଷରେ ସୁଧୀ ପାଠକବର୍ଗଙ୍କ ସମୀପରେ ମୋର ହାର୍ଦ୍ଦିକ ପ୍ରାର୍ଥନା ଏହି ଯେ ସେମାନେ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଏହି ସ୍ତୋତ୍ରଟିର ଉପଯୁକ୍ତ ଅନୁଶୀଳନ ପୂର୍ବକ ମୋଭଳି ଦୀନାଧମକୁ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ଗୌରାଙ୍ଗଙ୍କ କୃପା କଟାକ୍ଷ ଭାଜନ କରି ଧନ୍ୟାତିଧନ୍ୟ କରନ୍ତୁ । ଅଲମତି ବିସ୍ତରେଣ ।

ବିନୀତ

ସମ୍ପାଦକ

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ଗୌରାଙ୍ଗୌ ଜୟତଃ

ନିବେଦନ

ମୋର ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ପାଦପଦ୍ମ ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମ - ମାଧ୍ୱ - ଗୌଡ଼ୀୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ- ସଂରକ୍ଷକାଚାର୍ଯ୍ୟ ଅନନ୍ତ ଶ୍ରୀ ବିଭୂଷିତ ଓଁ ବିଷ୍ଣୁପାଦ ଶ୍ରୀଲ ଭକ୍ତି ରକ୍ଷକ ଶ୍ରୀଧର ଦେବ ଗୋସ୍ୱାମୀ ମହାରାଜଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 'ତୂଣକ'' ଛନ୍ଦରେ ବିରଚିତ ଭୁବନ ବିଖ୍ୟାତ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବ ସ୍ତୋତ୍ରମ୍ ବହୁ ଚିନ୍ମୟ ରତ୍ନ ଗ୍ରଥିତ ଏକ ଅନିନ୍ଦ୍ୟ-ସୁନ୍ଦର ପୁଷ୍ପମାଲ୍ୟର ଅଞ୍ଜଳି ସ୍ୱରୂପ । ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ସାରସ୍ୱତ ଗୌଡୀୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଂପ୍ରଦାୟର ବୈଷ୍ଣବ ଭକ୍ତ ବୃନ୍ଦ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରତିଦିନ ମହାନନ୍ଦରେ ଏହି ସ୍ତୋତ୍ର କୀର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତି । ଆମର ପରମ ସୌଭାଗ୍ୟ ଯେ, ଏହି ସ୍ତୋତ୍ର ସହଜବୋଧ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀଳ ଗୁରୁ ମହାରାଜ ସ୍ୱୟଂ ଏହି ସ୍ତୋତ୍ରର ବଙ୍ଗଳା ଅନୁବାଦ ରଚନା କରିଯାଇଛନ୍ତି ।

ଭଗବାନ ଶ୍ରୀ ଗୌର ସୁନ୍ଦରଙ୍କର ଜୀବନ ଓ ବାଣୀର ସାରାଂଶ ରୂପେ ଏହି ରଚନା ଗୁଡ଼ିକର ବହୁ ସଂସ୍କରଣ ପୂର୍ବେ ବିଭିନ୍ନ ଭକ୍ତମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ କରିଅଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ଅଭାବନୀୟ ସୁନ୍ଦର ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କରଣ ଆମ୍ଭର ବାନ୍ଧବ ଶ୍ରୀପାଦ ଡ଼କ୍ଟର ଦୋଳଗୋବିନ୍ଦ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଓ ମୋର ଶିଷ୍ୟ ଶ୍ରୀମାନ୍ ବେଣୁ ବିଳାସ ଦାସଙ୍କ ଅକ୍ଲାନ୍ତ ସେବା ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବ ହୋଇଛି । ଏହି ଶାସ୍ତ୍ରର ପ୍ରକାଶନ ପାଇଁ ସେମାନେ ମୋର ବିଶେଷ କୃତଜ୍ଞତା ଭାଜନ ହୋଇଛନ୍ତି । ଆଉ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥର ସୁମୁଦ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମିତ୍ତ ମୁଁ ଭକ୍ତଦ୍ୱୟଙ୍କ ପାଖରେ ବିଶେଷ କୃତଜ୍ଞ । ଯେ କେହି ଏହି ସ୍ତୋତ୍ର ପାଠ ବା କୀର୍ତ୍ତନ କରିବେ, ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥରାଜ ଅବଶ୍ୟ ହିଁ ତାଙ୍କର ପାରମାର୍ଥିକ ନିତ୍ୟମଙ୍ଗଳ ବିଧାନ କରିବେ । ଅଳମତି ବିସ୍ତରେଣ ।

ଶ୍ରୀ ହରିଜନକିଙ୍କର

ବିନୀତ

ଶ୍ରୀ ଭକ୍ତିସୁନ୍ଦର ଗୋବିନ୍ଦ

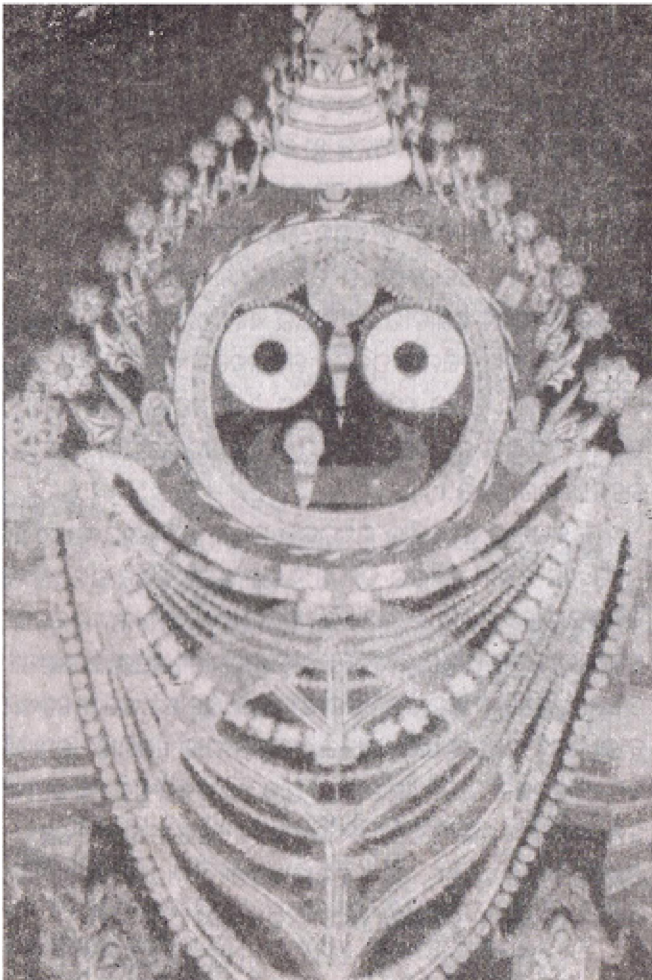

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରେମଧାମଦେବ-ସ୍ତୋତ୍ରମ୍

(୧)

ଦେବ-ସିଦ୍ଧ-ମୁକ୍ତ-ଯୁକ୍ତ-ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ-ବନ୍ଦିତଂ
ପାପ-ତାପ-ଦାବ-ଦାହ-ଦଗ୍ଧ-ଦୁଃଖ-ଖଣ୍ଡିତମ୍ ।
କୃଷ୍ଣ-ନାମ-ସୀଧୁ-ଧାମ-ଧନ୍ୟ-ଦାନ-ସାଗରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୨)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ-କୋଟି-ଦର୍ପଣାଭ-ଦେବ-ବର୍ଣ୍ଣ-ଗୌରବଂ
ପଦ୍ମ-ପାରିଜାତ-ଗନ୍ଧ-ବନ୍ଦିତାଙ୍ଗ-ସୌରଭମ୍ ।
କୋଟି-କାମ-ମୂର୍ଚ୍ଛିତାଙ୍ଘ୍ରିଂ- ରୂପ-ରାସ-ରଙ୍ଗରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର - ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୩)

ପ୍ରେମ-ନାମ-ଦାନ-ଜନ୍ୟ-ପଞ୍ଚ-ତତ୍ତ୍ୱକାତ୍ମକଂ
ସାଙ୍ଗ-ଦିବ୍ୟ-ପାର୍ଷଦାସ୍ତ୍ର-ବୈଭବାବତାରକମ୍ ।
ଶ୍ୟାମ-ଗୌର-ନାମ-ଗାନ-ନୃତ୍ୟ-ମତ୍ତ-ନାଗରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୪)

ଶାନ୍ତି-ପୁର୍ଯ୍ୟଧୀଶ-କଲ୍ୟଧର୍ମ-ଦୁଃଖ-ଦୁଃସହଂ
ଜୀବ-ଦୁଃଖ-ହାନ-ଭକ୍ତ-ସୌଖ୍ୟଦାନ-ବିଗ୍ରହମ୍ ।

କଲ୍ୟଘୌଘ-ନାଶ-କୃଷ୍ଣ-ନାମ-ସୀଧୁ-ସଞ୍ଚରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୫)

ଦ୍ୱୀପ-ନବ୍ୟ-ଗାଙ୍ଗ-ବଙ୍ଗ-ଜନ୍ମ-କର୍ମ-ଦର୍ଶିତଂ
ଶ୍ରୀନିବାସ-ବାସ-ଧନ୍ୟ-ନାମ-ରାସ-ହର୍ଷିତମ୍ ।
ଶ୍ରୀହରିପ୍ରିୟେଶ-ପୂଜ୍ୟଧୀ-ଶଚ଼ୀ-ପୁରନ୍ଦରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୬)

ଶ୍ରୀଶଚୀ -ଦୁଲାଲ-ବାଲ୍ୟ-ବାଲ-ସଙ୍ଗ-ଚଞ୍ଚଲଂ
ଆକୁମାର-ସର୍ବ-ଶାସ୍ତ୍ର-ଦକ୍ଷ-ତର୍କ-ମଙ୍ଗଳମ୍ ।
ଛାତ୍ର-ସଙ୍ଗ-ରଙ୍ଗ-ଦିଗ୍‌ଜିଗୀଷୁ-ଦର୍ପ-ସଂହରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୭)

ବର୍ଜ୍ୟ-ପାତ୍ର-ସାରମେୟ-ସର୍ପ-ସଙ୍ଗ-ଖେଳନଂ
ସ୍କନ୍ଧ-ବାହି-ଚୌର-ତୀର୍ଥ-ବିପ୍ର-ଚିତ୍ର-ଲୀଳନମ୍ ।
କୃଷ୍ଣନାମ-ମାତ୍ର-ବାଲ୍ୟ-କୋପ-ଶାନ୍ତି-ସୌକରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୮)

ସ୍ନାନ-ଗାଙ୍ଗ-ବାରି-ବାଲ-ସଙ୍ଗ-ରଙ୍ଗ-ଖେଳନଂ
ବାଳିକାଦି-ପାରିହାସ୍ୟ-ଭଙ୍ଗି-ବାଲ୍ୟ-ଲୀଳନମ୍ ।
କୂଟ-ତର୍କ-ଛାତ୍ର-ଶିକ୍ଷକାଦି-ବାଦ-ତତ୍‌ପରଂ ।
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୯)

ଶ୍ରୀନିମାଇ-ପଣ୍ଡିତେତି-ନାମ-ଦେଶ-ବନ୍ଦିତଂ
ନବ୍ୟ-ତର୍କ-ଦକ୍ଷ-ଲକ୍ଷ-ଦମ୍ଭି-ଦମ୍ଭ-ଖଣ୍ଡିତମ୍ ।
ସ୍ଥାପିତାର୍ଥ-ଖଣ୍ଡ-ଖଣ୍ଡ-ଖଣ୍ଡିତାର୍ଥ-ସମ୍ଭରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୧୦)

ଶ୍ଳୋକ-ଗାଙ୍ଗ-ବନ୍ଦନାର୍ଥ-ଦିଗ୍‌ଜିଗୀଷୁ-ଭାଷିତଂ
ବ୍ୟତ୍ୟଲଂକୃତାଦି-ଦୋଷ-ତର୍କିତାର୍ଥ-ଦୂଷିତମ୍ ।
ଧ୍ୱସ୍ତ-ଯୁକ୍ତି-ରୁଦ୍ଧ-ବୁଦ୍ଧି-ଦତ୍ତ-ଧୀମଦାଦରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୧୧)

ସୂତ୍ର-ବୃତ୍ତି-ଟିପ୍ପଣୀଷ୍ଟ-ସୂକ୍ଷ୍ମ-ବାଚ଼ନାଦ୍ଭୁତଂ
ଧାତୁ-ମାତ୍ର-କୃଷ୍ଣ-ଶକ୍ତି-ସର୍ବବିଶ୍ୱ-ସମ୍ଭୃତମ୍ ।
ରୁଦ୍ଧ-ବୁଦ୍ଧି-ପଣ୍ଡିତୌଘ-ନାନ୍ୟ-ଯୁକ୍ତି-ନିର୍ଦ୍ଧରଂ ।
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୧୨)

କୃଷ୍ଣ-ଦୃଷ୍ଟିପାତ-ହେତୁ-ଶବ୍ଦକାର୍ଥ-ଯୋଜନଂ
ସ୍ଫୋଟ-ବାଦ-ଶୃଙ୍ଖଳୈକ-ଭିତ୍ତି-କୃଷ୍ଣ-ବୀକ୍ଷଣମ୍ ।
ସ୍ଥୂଳ-ସୂକ୍ଷ୍ମ-ମୂଳ-ଲକ୍ଷ୍ୟ-କୃଷ୍ଣ-ସୌଖ୍ୟ-ସମ୍ଭରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୧୩)

ପ୍ରେମ-ରଙ୍ଗ-ପାଠ-ଭଙ୍ଗ-ଛାତ୍ର-କାକୁ-କାତରଂ
ଛାତ୍ର-ସଙ୍ଗ-ହସ୍ତ-ତାଳ-କୀର୍ତ୍ତନାଦ୍ୟ-ସଞ୍ଚରମ୍ ।
କୃଷ୍ଣ-ନାମ-ସୀଧୁ-ସିନ୍ଧୁ-ମଗ୍ନ-ଦିକ୍-ଚ଼ରାଚ଼ରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୧୪)

ଆର୍ଯ୍ୟ-ଧର୍ମ-ପାଳ-ଲବ୍ଧ-ଦୀକ୍ଷ-କୃଷ୍ଣ-କୀର୍ତ୍ତନଂ
ଲକ୍ଷ-ଲକ୍ଷ-ଭକ୍ତ-ଗୀତ-ବାଦ୍ୟ-ଦିବ୍ୟ-ନର୍ତ୍ତନମ୍ ।
ଧର୍ମ-କର୍ମ-ନାଶ-ଦସ୍ୟୁ-ଦୁଷ୍ଟ-ଦୁଷ୍କୃତୋଦ୍ଧର
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୧୫)

ମ୍ଲେଛ-ରାଜ-ନାମ-ବାଧ-ଭକ୍ତ-ଭୀତି-ଭଞ୍ଜନଂ
ଲକ୍ଷ-ଲକ୍ଷ-ଦୀପ-ନୈଶ-କୋଟି-କଣ୍ଠ-କୀର୍ତ୍ତନମ୍ ।
ଶ୍ରୀମୃଦଙ୍ଗ-ତାଳ-ବାଦ୍ୟ-ନୃତ୍ୟ-କାଜି-ନିସ୍ତରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୧୬)

ଲକ୍ଷ-ଲୋଚ଼ନାଶ୍ରୁ-ବର୍ଷ-ହର୍ଷ-କେଶ-କର୍ତ୍ତନଂ ।
କୋଟି-କଣ୍ଠ-କୃଷ୍ଣ-କୀର୍ତ୍ତନାଢ୍ୟ-ଦଣ୍ଡ-ଧାରଣମ୍ ।
ନ୍ୟାସି-ବେଶ-ସର୍ବ-ଦେଶ-ହାହୁତାଶ-କାତରଂ ।
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୧୭)

ଶ୍ରୀଯତୀଶ-ଭକ୍ତବେଶ-ରାଢ଼ଦେଶ-ଚାରଣଂ ।
କୃଷ୍ଣ-ଚୈତନ୍ୟାଖ୍ୟ-କୃଷ୍ଣ-ନାମ-ଜୀବ-ତାରଣମ୍ ॥
ଭାବ-ବିଭ୍ରମାତ୍-ମତ୍ତ-ଧାବମାନ-ଭୂଧରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୧୮)

ଶ୍ରୀଗଦାଧରାଦି-ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ-ସଙ୍ଗ-ବର୍ଦ୍ଧନଂ
ଅଦ୍ୱୟାଖ୍ୟ-ଭକ୍ତ-ମୁଖ୍ୟ-ବାଞ୍ଛିତାର୍ଥ-ସାଧନମ୍ ।
କ୍ଷେତ୍ରବାସ-ସାଭିଲାଷ-ମାତୃତୋଷ-ତତ୍ପରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୧୯)

ନ୍ୟାସିରାଜ-ନୀଳ-ଶୈଳବାସ-ସାର୍ବଭୌମପଂ
ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟ-ତୀର୍ଥ-ଜାତ-ଭକ୍ତ-କଳ୍ପ-ପାଦପମ୍ ।
ରାମ-ମେଘ-ରାଗ-ଭକ୍ତି-ବୃଷ୍ଟି-ଶକ୍ତି-ସଞ୍ଚରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌରସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୨୦)

ଧ୍ୱସ୍ତ-ସାର୍ବଭୌମ-ବାଦ-ନବ୍ୟ-ତର୍କ-ଶାଙ୍କରଂ
ଧ୍ୱସ୍ତ-ତଦ୍ୱିବର୍ତ୍ତ-ବାଦ-ଦାନବୀୟ-ଡମ୍ବରମ୍ ।
ଦର୍ଶିତାର୍ଥ-ସର୍ବ-ଶାସ୍ତ୍ର--କୃଷ୍ଣ-ଭକ୍ତି-ମନ୍ଦିରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୨୧)

ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦିବ୍ୟ-ଦୀର୍ଘ-ଦେହ-ଦେବ-ନନ୍ଦିତଂ
ହେମ-କଞ୍ଜ-ପୁଞ୍ଜ-ନିନ୍ଦି-କାନ୍ତି-ଚନ୍ଦ୍ର-ବନ୍ଦିତମ୍ ।
ନାମ-ଗାନ-ନୃତ୍ୟ-ନବ୍ୟ-ଦିବ୍ୟ-ଭାବ-ମନ୍ଦିରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

(୨୨)

କୃଷ୍ଣ-କୃଷ୍ଣ-କୃଷ୍ଣ-କୃଷ୍ଣ-କୃଷ୍ଣନାମ-କୀର୍ତ୍ତନଂ
ରାମ-ରାମ-ଗାନ-ରମ୍ୟ-ଦିବ୍ୟ-ଛନ୍ଦ-ନର୍ତ୍ତନମ୍ ।
ଯତ୍ର-ତତ୍ର-କୃଷ୍ଣନାମ-ଦାନ-ଲୋକ-ନିସ୍ତରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

(୨୩)

ଗୋଦବର୍ଯ୍ୟବାମ-ତୀର-ରାମାନନ୍ଦ-ସଂବଦଂ
ଜ୍ଞାନ-କର୍ମ-ମୁକ୍ତ-ମର୍ମ-ରାଗ-ଭକ୍ତି-ସମ୍ପଦମ୍ ।
ପାରକୀୟ-କାନ୍ତ-କୃଷ୍ଣ-ଭାବ-ସେବନାକରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

(୨୪)

ଦାସ୍ୟ-ସଖ୍ୟ-ବାତ୍ସ୍ୟ-କାନ୍ତ-ସେବନୋତ୍ତରୋତ୍ତରଂ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ-ପାରକୀୟ-ରାଧିକାଙ୍ଘ୍ରିଂ-ଭକ୍ତି-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।
ଶ୍ରୀବ୍ରଜ-ସ୍ୱସିଦ୍ଧ-ଦିବ୍ୟ-କାମ-କୃଷ୍ଣ-ତତ୍ପରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

(୨୫)

ଶାନ୍ତ-ମୁକ୍ତ-ଭୃତ୍ୟ-ତୃପ୍ତ-ମିତ୍ର-ମତ-ଦର୍ଶିତଂ
ସ୍ନିଗ୍ଧ-ମୁଗ୍ଧ-ଶିଷ୍ଟ-ମିଷ୍ଟ-ସୁଷ୍ଟ-କୁଣ୍ଡ-ହର୍ଷିତମ୍ ।
ତନ୍ତ୍ର-ମୁକ୍ତ--ବାମ୍ୟ-ରାଗ-ସର୍ବ-ସେବନୋତ୍ତରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌରସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୨୬)

ଆମ୍-ନବ୍ୟ-ତତ୍ତ୍ୱ-ଦିବ୍ୟ-ରାୟ-ଭାଗ୍ୟ-ଦର୍ଶିତଂ
ଶ୍ୟାମ-ଗୋପ-ରାଧିକାପ୍ତ-କୋକ୍ତ-ଗୁପ୍ତ-ଚେଷ୍ଟିତମ୍ ।
ମୂର୍ଚ୍ଛିତାଘ୍ରିଂ-ରାମରାୟ-ବୋଧିତାମ୍-କିଙ୍କରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୨୭)

ନଷ୍ଟ-କୁଷ୍ଠ-କୂର୍ମ୍ମ-ବିପ୍ର-ରୂପ-ଭକ୍ତି-ତୋଷଣଂ
ରାମଦାସ-ବିପ୍ର-ମୋହ-ମୁକ୍ତ-ଭକ୍ତ-ପୋଷଣମ୍ ।
କାଲ-କୃଷ୍ଣ-ଦାସ-ମୁକ୍ତ-ଭଟ୍ଟଥାରି-ପିଞ୍ଜରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୨୮)

ରଙ୍ଗନାଥ-ଭଟ୍ଟ-ଭକ୍ତି-ତୁଷ୍ଟ-ଭଙ୍ଗି-ଭାଷଣଂ
ଲକ୍ଷ୍ମ୍ୟ-ଗମ୍ୟ-କୃଷ୍ଣ-ରାସ-ଗୋପୀକୈକ-ପୋଷଣମ୍ ।
ଲକ୍ଷ୍ମ୍ୟଭୀଷ୍ଟ-କୃଷ୍ଣ-ଶୀର୍ଷ-ସାଧ୍ୟ-ସାଧନାକରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୨୯)

ବ୍ରହ୍ମ-ସହିଂତାଖ୍ୟ-କୃଷ୍ଣ-ଭକ୍ତି-ଶାସ୍ତ୍ର-ଦାୟକ
କୃଷ୍ଣ-କର୍ଣ-ସୀଧୁ-ନାମ-କୃଷ୍ଣ-କାବ୍ୟ-ଗାୟକମ୍ ।
ଶ୍ରୀପ୍ରତାପରୁଦ୍ର-ରାଜ-ଶୀର୍ଷ-ସେବ୍ୟ-ମନ୍ଦିରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୩୦)

ଶ୍ରୀରଥାଗ୍ର-ଭକ୍ତ-ଗୀତ-ଦିବ୍ୟ-ନର୍ତ୍ତନାଦ୍ଭୁତଂ
ଯାତ୍ରି-ପାତ୍ର-ମିତ୍ର-ରୁଦ୍ରରାଜ-ହୃଚ୍ଚମତ୍କୃତମ୍ ।
ଗୁଣ୍ଡିଚାଗମାଦି-ତତ୍ତ୍ୱ-ରୂପ-କାବ୍ୟ-ସଞ୍ଚରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌରସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୩୧)

ପ୍ରେମ-ମୁଗ୍ଧ-ରୁଦ୍ର-ରାଜ-ଶୌର୍ଯ୍ୟ-ବୀର୍ଯ୍ୟ-ବିକ୍ରମଂ
ପ୍ରାର୍ଥିତାଙ୍ଘ୍ରି-ବର୍ଜ୍ଜିତାନ୍ୟ-ସର୍ବ-ଧର୍ମ୍ମ-ସଙ୍ଗମମ୍ ।
ଲୁଣ୍ଠିତ-ପ୍ରତାପ-ଶୀର୍ଷ-ପାଦ-ଧୂଳି-ଧୂସରଂ

ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୩୨)

ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟ-ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ-ପଣ୍ଡିତୌଘ-ପୂଜିତଂ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ-ରାଜ-ରାଜ୍ରପାତ୍ର-ଶୀର୍ଷଭକ୍ତି-ଭୂଷିତମ୍ ।
ଦେଶ-ମାତୃ-ଶେଷ-ଦର୍ଶନାର୍ଥୀ-ଗୌଡ଼-ଗୋଚରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ-ନୌମୀ ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୩୩)

ଗୌରଗର୍ବେ-ସର୍ବ-ଗୌଡ଼-ଗୌରବାର୍ଥ-ସଜ୍ଜିତଂ
ଶାସ୍ତ୍ର-ଶାସ୍ତ୍ର-ଦକ୍ଷ-ଦୃଷ୍ଟ-ନାସ୍ତିକାଦି-ଲଜ୍ଜିତମ୍ ।
ମୁହ୍ୟମାନ-ମାତୃକାଦି-ଦେହ-ଜୀବ-ସଞ୍ଚରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌରସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

(୩୪)

ନ୍ୟାସ-ପଞ୍ଚ-ବର୍ଷ-ପୂର୍ଣ୍ଣ-ଜନ୍ମ-ଭୂମି-ଦର୍ଶନଂ
କୋଟି-କୋଟି-ଲୋକ-ଲୁବ୍ଧ-ମୁଗ୍ଧ-ଦୃଷ୍ଟି-କର୍ଷଣମ୍ ।
କୋଟି-କଣ୍ଠ-କୃଷ୍ଣନାମ-ଘୋଷ-ଭେଦିତାମ୍ବରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।

(୩୫)

ଆର୍ତ୍ତ-ଭକ୍ତ-ଶୋକ-ଶାନ୍ତି-ତାପି-ପାପି-ପାବନଂ
ଲକ୍ଷ-କୋଟି-ଲୋକ-ସଙ୍ଗ-କୃଷ୍ଣ-ଧାମ-ଧାବନମ୍ ।
ରାମ-କେକି-ସାଗ୍ରଜାତ-ରୂପ-କର୍ଷଣାଦରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

(୩୬)

ବ୍ୟାଘ୍ର-ବାରଣୈନ-ବନ୍ୟ-ଜନ୍ତୁ-କୃଷ୍ଣ-ଗାୟକଂ
ପ୍ରେମ-ନୃତ୍ୟ-ଭାବ-ମତ୍ତ-ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ-ନାୟକମ୍ ।
ଦୁର୍ଗ-ବନ୍ୟ-ମାର୍ଗ-ଭଟ୍ଟ-ମାତ୍ର-ସଙ୍ଗ-ସୌକରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

(୩୭)

ଗାଙ୍ଗ-ଯାମୁନାଦି-ବିନ୍ଦୁ-ମାଧବାଦି-ମାନନିଂ
ମାଥୁରାର୍ତ୍ତ-ଚିତ୍ତ-ଯାମୁନାଗ୍ର-ଭାଗ-ଧାବନମ୍ ।
ସ୍ମାରିତ-ବ୍ରଜାତି-ତୀବ୍ର-ବିପ୍ରଲମ୍ଭ-କାତରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।

(୩୮)

ମାଧବେନ୍ଦ୍ର-ବିପ୍ରଲମ୍ଭ-ମାଧୁରେଷ୍ଟ-ମାନନଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦୃଷ୍ଟ-କାମ-ପୂର୍ବ-କୁଞ୍ଜ କାନନମ୍ ।
ଗୋକୁଳାଦି-ଗୋଷ୍ଠ-ଗୋପ-ଗୋପିକା-ପ୍ରିୟଙ୍କରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୩୯)

ପ୍ରେମ-ଗୁଞ୍ଜନାଳି-ପୁଞ୍ଜ-ପୁଷ୍ପ-ପୁଞ୍ଜ-ରଞ୍ଜିତଂ
ଗୀତ-ନୃତ୍ୟ-ଦକ୍ଷ-ପକ୍ଷି-ବୃକ୍ଷ-ଲକ୍ଷ-ବନ୍ଦିତମ୍ ।
ଗୋ-ବୃକ୍ଷାଦି-ନାଦ-ଦୀପ୍ତ-ପୂର୍ବ-ମୋଦ-ମେଦୁରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୪୦)

ପ୍ରେମ-ବୁଦ୍ଧ-ରୁଦ୍ଧ-ବୁଦ୍ଧି-ମତ୍ତ-ନୃତ୍ୟ-କୀର୍ତ୍ତନଂ
ପ୍ଲାବିତାଶ୍ରୁ-କାଞ୍ଚନାଙ୍ଗ-ବାସ-ଚାତୁରଙ୍ଗନମ୍ ।
କୃଷ୍ଣ-କୃଷ୍ଣ-ରାବ-ଭାବ-ହାସ୍ୟ-ଲାସ୍ୟ-ଭାସ୍ୱରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୪୧)

ପ୍ରେମ-ମୁଗ୍ଧ-ନୃତ୍ୟ-କୀର୍ତ୍ତନାକୁଳାରିଟାନ୍ତିକଂ
ସ୍ନାନ-ଧନ୍ୟ-ବାରି-ଧାନ୍ୟ-ଭୂମି-କୁଣ୍ଡ-ଦେଶକମ୍ ।
ପ୍ରେମ-କୁଣ୍ଡ-ରାଧିକାଖ୍ୟ-ଶାସ୍ତ୍ର-ବନ୍ଦନାଦରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୪୨)

ତିନ୍ତିଡ଼ୀ-ତଳସ୍ଥ-ଯାମୁନୋର୍ମ୍ମି-ଭାବନାପ୍ଲୁତଂ
ନିର୍ଜ୍ଜନୈକ-ରାଧିକାସ୍ୱଭାବ-ବୈଭବାବୃତମ୍ ।
ଶ୍ୟାମ-ରାଧିକାପ୍ତ-ଗୌର-ତତ୍ତ୍ୱ-ଭିଭିକାକରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୪୩)

ଶାରିକା-ଶୁକୋକ୍ତି-କୌତୁକାଢ୍ୟ-ଲାସ୍ୟ-ଲାପିତଂ
ରାଧିକା-ବ୍ୟତୀତ-କାମଦେବ-କାମ-ମୋହିତମ୍ ।
ପ୍ରେମ-ବଶ୍ୟ-କୃଷ୍ଣ-ଭାବ-ଭକ୍ତ-ହୃଚ୍ଚମତ୍କରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୪୪)

ଶ୍ରୀପ୍ରୟାଗ-ଧାମ-ରୂପ-ରାଗ-ଭକ୍ତି-ସଞ୍ଚରଂ
ଶ୍ରୀସନାତନାଦି-କାଶୀ-ଭକ୍ତି-ଶିକ୍ଷଣାଦରମ୍ ।
ବୈଷ୍ଣବାନୁରୋଧ-ଭେଦ-ନିର୍ବିଶେଷ-ପଞ୍ଜରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌରସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୪୫)

ନ୍ୟାସି-ଲକ୍ଷ-ନାୟକ-ପ୍ରକାଶାନନ୍ଦ-ତାରକଂ
ନ୍ୟାସି-ରାଶି-କାଶି-ବାସି-କୃଷ୍ଣନାମ-ପାରକମ୍ ।
ବ୍ୟାସ-ନାରଦାଦି-ଦତ୍ତ-ବେଦଧୀ-ଧୁରନ୍ଧରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୪୬)

ବ୍ରହ୍ମ-ସୂତ୍ର-ଭାଷ୍ୟ-କୃଷ୍ଣ-ନାରଦୋପଦେଶକଂ
ଶ୍ଳୋକ-ତୂର୍ଯ୍ୟ-ଭାଷଣାନ୍ତ-କୃଷ୍ଣ-ସମ୍ପ୍ରକାଶକମ୍ ।
ଶବ୍ଦ-ବର୍ଦ୍ଧନାନ୍ତ-ହେତୁ-ନାମ-ଜୀବ-ନିସ୍ତରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୪୭)

ଆତ୍ମ-ରାମ-ବାଚନାଦି-ନିର୍ବିଶେଷ-ଖଣ୍ଡନଂ
ଶ୍ରୌତ-ବାକ୍ୟ-ସାର୍ଥକୈକ-ଚିଦ୍ବିଲାସ-ମଣ୍ଡନମ୍ ।
ଦିବ୍ୟ-କୃଷ୍ଣ-ବିଗ୍ରହାଦି-ଗୌଣ-ବୁଦ୍ଧି-ଧିକ୍କରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୪୮)

ବ୍ରହ୍ମ-ପାରମାତ୍ମ୍ୟ-ଲକ୍ଷ୍ୟଣାଦ୍ୱୟୈକ-ବାଚନଂ
ଶ୍ରୀବ୍ରଜ-ସ୍ୱସିଦ୍ଧ-ନନ୍ଦ-ଲୀଳ-ନନ୍ଦ-ନନ୍ଦନମ୍ ।
ଶ୍ରୀରସ-ସ୍ୱରୂପ-ରାସ-ଲୀଳ-ଗୋପ -ସୁନ୍ଦରମ୍
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୪୯)

ରାଧିକା-ବିନୋଦ-ମାତ୍ର-ତତ୍ତ୍ୱ-ଲକ୍ଷ୍ୟଣାନ୍ୱୟଂ
ସାଧୁସଙ୍ଗ-କୃଷ୍ଣନାମ-ସାଧନୈକ-ନିଶ୍ଚୟମ୍ ।
ପ୍ରେମ-ସେବନୈକ-ମାତ୍ର-ସାଧ୍ୟ-କୃଷ୍ଣ-ତତ୍ପରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର ସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

(୫୦)

ଆତ୍ମ-ରାମ-ବାଚନଦ୍ୱି-ଷଷ୍ଟିକାର୍ଥ-ଦର୍ଶିତଂ
ରୁଦ୍ର-ସଂଖ୍ୟ-ଶବ୍ଦ-ଜାତ-ଯଦ୍ଧ୍ ଯଦର୍ଥ-ସମ୍ମତମ୍ ।
ସର୍ବ-ସର୍ବ-ଯୁକ୍ତ-ତତ୍ତ୍ୱଦର୍ଥ-ଭୂରିଦାକରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

(୫୧)

ଶ୍ରୀସନାତନାନୁ-ରୂପ-ଜୀବ-ସାମ୍ପ୍ରଦାୟକଂ
ଲୁପ୍ତ-ତୀର୍ଥ-ଶୁଦ୍ଧ-ଭକ୍ତି-ଶାସ୍ତ୍ର-ସୁପ୍ରଚାରକମ୍ ।
ନୀଳ-ଶୈଳ-ନାଥ-ପୀଠ-ନୈଜ-କାର୍ଯ୍ୟ-ସୌକରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

(୫୨)

ତ୍ୟାଗ-ବାହ୍ୟ-ଭୋଗ-ବୁଦ୍ଧି-ତୀବ୍ର-ଦଣ୍ଡ-ନିନ୍ଦନଂ
ରାୟ-ଶୁଦ୍ଧ-କୃଷ୍ଣ-କାମ-ସେବନାଭିନନ୍ଦନମ୍ ।
ରାୟ-ରାଗ-ସେବନୋକ୍ତ-ଭାଗ୍ୟ-କୋଟି-ଦୁଷ୍କରଂ
ପ୍ରେମଧାମ ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

(୫୩)

ଶ୍ରୀପ୍ରୟାଗ-ଭକ୍ତ-ବଲ୍ଲଭୈକ-ନିଷ୍ଠ-ସେବନଂ
ନୀଳ-ଶୈଳ-ଭକ୍ତ-ଦତ୍ତ-ରାଗ-ମାର୍ଗ-ରାଧନମ୍ ।
ଶ୍ରୀଗଦାଧରାର୍ପିତାଧିକାର-ମନ୍ତ୍ର-ମାଧୁରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ-ନୈମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୫୪)

ଶ୍ରୀସ୍ୱରୂପ-ରାୟ-ସଙ୍ଗ-ଗାମ୍ଭିରାନ୍ତ୍ୟ-ଲୀଳନଂ
ଦ୍ୱାଦଶାବ୍ଦ-ବହ୍ନି-ଗର୍ଭ-ବିପ୍ରଲମ୍ଭ-ଶୀଳନମ୍ ।
ରାଧିକାଧିରୂଢ଼-ଭାବ-କାନ୍ତି-କୃଷ୍ଣ-କୁଞ୍ଜରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୫୫)

ଶ୍ରୀସ୍ୱରୂପ-କଣ୍ଠ-ଲଗ୍ନ-ମାଥୁର-ପ୍ରଲାପକଂ
ରାଧିକାନୁ-ବେଦନାର୍ତ୍ତ-ତୀବ୍ର-ବିପ୍ରଲମ୍ଭକମ୍ ।
ସ୍ୱପ୍ନବତ୍-ସମାଧି-ଦୃଷ୍ଟ-ଦିବ୍ୟ-ବର୍ଣ୍ଣନାତୁରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌରସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୫୬)

ସାତ୍ତ୍ୱିକାଦି-ଭାବ-ଚିହ୍ନ-ଦେହ-ଦିବ୍ୟ-ସୌଷ୍ଠବଂ
କୂର୍ମଧର୍ମ୍ମ-ଭିନ୍ନ-ସନ୍ଧି-ଗାତ୍ର-ପୁଷ୍ପ-ପେଲବମ୍ ।
ହ୍ରସ୍ୱ-ଦୀର୍ଘ-ପଦ୍ମ-ଗନ୍ଧ-ରକ୍ତ-ପୀତ-ପାଣ୍ଡୁରଂ
ପ୍ରେମଧାମ ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୫୭)

ତୀବ୍ର-ବିପ୍ରଲମ୍ଭ-ମୁଗ୍ଧ-ମନ୍ଦିରାଗ୍ର-ଧାବିତଂ
କୂର୍ମ-ରୂପ-ଦିବ୍ୟଗନ୍ଧ-ଲୁବ୍ଧ-ଧେନୁ-ବେଷ୍ଟିତମ୍ ।
ବର୍ଣ୍ଣିତାଳି-କୁଳ-କୃଷ୍ଣ-କେଳି-ଶୈଳ-କନ୍ଦରଂ
ପ୍ରେମଧାମ ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌରସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୫୮)

ଇନ୍ଦୁ-ସିନ୍ଧୁ-ନୃତ୍ୟ-ଦୀପ୍ତ-କୃଷ୍ଣ-କେଳି-ମୋହିତଂ
ଊର୍ମ୍ମି-ଶୀର୍ଷ-ସୁପ୍ତ-ଦେହ-ବାତ-ରଙ୍ଗ-ବାହିତମ୍ ।
ଯାମୁନାଳି-କୃଷ୍ଣ-କେଳି-ମଗ୍ନ-ସୌଖ୍ୟ-ସାଗରଂ
ପ୍ରେମଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌରସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୫୯)

ରାତ୍ରିଶେଷ-ସୌମ୍ୟ-ବେଶ-ଶାୟିତାର୍ଦ୍ର-ସୈକତଂ
ଭିନ୍ନ-ସନ୍ଧି-ଦୀର୍ଘ-ଦେହ-ପେଲବାତି-ଦୈବତମ୍ ।
ଶ୍ରାନ୍ତ-ଭକ୍ତ-ଚକ୍ରତୀର୍ଥ-ହୃଷ୍ଟ-ଦୃଷ୍ଟି-ଗୋଚରଂ
ପ୍ରେମଧାମ ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।

(୬୦)

ଆର୍ତ୍ତଭକ୍ତ-କଣ୍ଠ-କୃଷ୍ଣ-ନାମ-କର୍ଣ୍ଣହୃଦ୍‌ଗତଂ
ଲଗ୍ନ-ସନ୍ଧି-ସୁଷ୍ଠୁ-ଦେହ-ସର୍ବ-ପୂର୍ବ-ସମ୍ମତମ୍ ।
ଅର୍ଦ୍ଧବାହ୍ୟ-ଭାବ-କୃଷ୍ଣ-କେଳି-ବର୍ଣ୍ଣନାତୁରଂ
ପ୍ରେମଧାମ ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୬୧)

ଯାମୁନାମ୍ବୁ-କୃଷ୍ଣ-ରାଧିକାଳି-କେଳି-ମଣ୍ଡଳଂ
ବ୍ୟକ୍ତ-ଗୁପ୍ତ-ଦୃପ୍ତ-ତୃପ୍ତ-ଭଙ୍ଗି-ମାଦନାକୁଳମ୍ ।
ଗୂଢ଼-ଦିବ୍ୟ-ମର୍ମ-ମୋଦ-ମୂର୍ଚ୍ଛନା-ଚମତ୍କରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୬୨)

ଆସ୍ୟ-ଘର୍ଷଣାଦି-ଚାଟକାଦ୍ରି-ସିନ୍ଧୁ-ଲୀଳନଂ
ଭକ୍ତ-ମର୍ମ-ଭେଦି-ତୀବ୍ର-ଦୁଃଖ-ସୌଖ୍ୟ-ଖେଳନମ୍ ।
ଅତ୍ୟଚିନ୍ତ୍ୟ-ଦିବ୍ୟବୈଭବାଶ୍ରିତୈକ-ଶଙ୍କରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୬୩)

ଶ୍ରୋତ୍ର-ନେତ୍ର-ଗତ୍ୟତୀତ-ବୋଧ-ରୋଧିତାଦ୍ଭୁତଂ
ପ୍ରେମ-ଲଭ୍ୟ-ଭାବ-ସିଦ୍ଧ-ଚେତନା-ଚମତ୍କୃତମ୍ ।
ବ୍ରହ୍ମା-ଶମ୍ଭୁ-ବେଦ-ତନ୍ତ୍ର-ମୃଗ୍ୟ-ସତ୍ୟ-ସୁନ୍ଦରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୬୪)

ବିପ୍ର-ଶୂଦ୍ର-ବିଜ୍ଞ-ମୂର୍ଖ-ଯାବନାଦି-ନାମଦଂ
ବିତ୍ତ-ବିକ୍ରମୋଚ୍ଚ-ନୀଚ-ସଜ୍ଜନୈକ-ସମ୍ପଦମ୍ ।
ସ୍ତ୍ରୀ-ପୁମାଦି-ନିର୍ବିବାଦ-ସାର୍ବବାଦିକୋଦ୍ଧରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୬୫)

ସିନ୍ଧୁ-ଶୂନ୍ୟ-ବେଦ-ଚନ୍ଦ୍ର-ଶାକ-କୁମ୍ଭ-ପୂର୍ଣିମା
ସାନ୍ଧ୍ୟ-ଚାନ୍ଦ୍ରକୋପରାଗ-ଜାତ-ଗୌର-ଚନ୍ଦ୍ରମା ।
ସ୍ନାନ-ଦାନ-କୃଷ୍ଣନାମ-ସଙ୍ଗ-ତତ୍-ପରାତ୍ପରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌରସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୬୬)

ଆମ୍ର-ସିଦ୍ଧ-ସାବଲୀଳ-ପୂର୍ଣ୍ଣସୌଖ୍ୟ-ଲକ୍ଷଣଂ
ସ୍ୱାନୁଭାବ-ମତ୍ତ-ନୃତ୍ୟ-କୀର୍ତ୍ତନାମ୍ର-ବର୍ଣ୍ଣନମ୍ ।
ଅଦ୍ୱୟୈକ-ଲକ୍ଷ୍ୟ-ପୂର୍ଣ୍ଣ-ତତ୍ତ୍ୱ-ତତ୍-ପରାତ୍ପରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌରସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୬୭)

ଶ୍ରୀପୁରୀଶ୍ୱରାନୁକମ୍ପି-ଲବ୍ଧ-ଦୀକ୍ଷ-ଦୈବତଂ
କେଶବାଖ୍ୟ-ଭାରତୀ-ସକାଶ-କେଶ-ରକ୍ଷିତମ୍ ।
ମାଧବାନୁଧୀ-କିଶୋର-କୃଷ୍ଣ-ସେବନାଦରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୬୮)

ସିନ୍ଧୁ-ବିନ୍ଦୁ-ଦେବ-ଚନ୍ଦ୍ର-ଶାକ-ଫାଲ୍‌ଗୁନୋଦିତଂ
ନ୍ୟାସ-ସୋମ-ନେତ୍ର-ବେଦ-ଚନ୍ଦ୍ର-ଶାକ-ବୋଧିତମ୍ ।
ବାଣ-ବାଣ-ବେଦ-ଚନ୍ଦ୍ର-ଶାକ-ଲୋଚନାନ୍ତରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ॥

(୬୯)

ଶ୍ରୀସ୍ୱରୂପ-ରାୟ-ସଙ୍ଗ-ହର୍ଷ-ଶେଷ-ଘୋଷଣଂ
ଶିକ୍ଷଣାଷ୍ଟକାଖ୍ୟ-କୃଷ୍ଣ-କୀର୍ତ୍ତନୈକ-ପୋଷଣମ୍ ।
ପ୍ରେମ-ନାମ-ମାତ୍ର-ବିଶ୍ୱଜୀବନୈକ-ସମ୍ବରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

(୭୦)

ପ୍ରେମ-ହେମ-ଦେବ ଦେହି ଦାସରେଷ ମାନ୍ୟତାଂ
କ୍ଷମ୍ୟତାଂ ମହାପରାଧ-ରାଶିରେଷ ଗଣ୍ୟତାମ୍ ।
ରୂପ-କିଂକରେଷୁ-ରାମାନନ୍ଦ-ଦାସ-ସମ୍ବରଂ
ପ୍ରେମ-ଧାମ-ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର-ସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

(୭୧)

ସଶ୍ରଦ୍ଧ ସପ୍ତ-ଦଶକଂ ପ୍ରେମ-ଧାମେତି-ନାମକମ୍ ।
ସ୍ତବଂ-କୋଽପି ପଠନ୍ ଗୌରଂ ରାଧାଶ୍ୟାମମୟଂ ବ୍ରଜେତ୍ ।।

(୭୨)

ପଞ୍ଚମେ ଶତଗୌରାବ୍ଦେ ଶ୍ରୀସିଦ୍ଧାନ୍ତ-ସରସ୍ୱତୀ ।
ଶ୍ରୀଧରଃ କୋଽପି ତଚ୍ଛିଷ୍ୟସ୍ତ୍ରିଦଣ୍ଡୀ ନୌତି ସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

★★★

ପ୍ରେମଧାମଦେବ ସ୍ତୋତ୍ର

(୧)

ଦେବଗଣ, ସିଦ୍ଧମୁକ୍ତ ଯୋଗିଗଣ ଓ ଭଗବଦ୍‌ଭକ୍ତ ଗଣ ସର୍ବଦା ଯାହାଙ୍କ ସ୍ତବ କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ଯିଏ ଅପକର୍ମଜାତ ତ୍ରିତାପ ଦାବାନଳରେ ଦଗ୍ଧୀଭୂତ (ଜୀବକୁଳର) ଦାହ ଜ୍ୱାଳା ଖଣ୍ଡନକାରୀ ଏବଂ କୃଷ୍ଣନାମ-ରୂପ ସୁଧା-ଭଣ୍ଡାରର ସ୍ୱନାମଧନ୍ୟ ଦାନସାଗର ସ୍ୱରୂପ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ-ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରୁଛି ।

(୨)

କାଞ୍ଚନ ବର୍ଣ୍ଣର କୋଟିଗୁଣ ତେଜଯୁକ୍ତ ଦର୍ପଣଭଳି ଯାହାଙ୍କ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ମୂର୍ତ୍ତିମାନ ଲାବଣ୍ୟର ମହିମା, ପଦ୍ମଗନ୍ଧ ଓ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ପାରିଜାତ ଗନ୍ଧ ମୁକ୍ତିମାନ ହୋଇ ଯାହାଙ୍କ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ସୌରଭକୁ ସ୍ତବ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ କୋଟି କୋଟି କନ୍ଦର୍ପ ଯାହାଙ୍କ ଶ୍ରୀରୂପର ଚରଣ କମଳରେ (ବିଶ୍ୱ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନିଜର ରୂପ ଅଭିମାନ ଆହତ ହେବାରେ) ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ହୋଇ ପତିତ, ସେହି ରୂପର ଆଧାର ସ୍ୱରୂପ ରାସ ବିଳାସ ପ୍ରଦର୍ଶନୀର ବିତାନ ବିଗ୍ରହ ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୩)

ପଞ୍ଚମ ପୁରୁଷାର୍ଥ ପ୍ରଦାନକାରୀ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମ ଓ ତାର ଏକମାତ୍ର ସାଧନ ସ୍ୱରୂପ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାମ ବିତରଣ ନିମିତ୍ତ ଯିଏ ପଞ୍ଚତତ୍ତ୍ୱାତ୍ମକ ନିଜର ସ୍ୱରୂପାନନ୍ଦ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ନିଜର ସେହି ଅପ୍ରାକୃତ ସାଙ୍ଗଉପାଙ୍ଗ-ଅସ୍ତ୍ର-ପାର୍ଷଦସଙ୍ଗେ ଭୂତଳରେ ଅବତରଣ କରିଅଛନ୍ତି, ସେହି ସ୍ୱୟଂ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦରଙ୍ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଜୀବ କୁଳର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ଆଜି ଗୌର ସୁନ୍ଦରରୂପେ ନିଜର ନାମ ଗାନ କରି କରି ନୃତ୍ୟ ଉନ୍ମତ୍ତ ଭାବ ବିହ୍ୱଳ ହୋଇ ନାଗରିକ ଭଳି

ନଦୀୟା ପଥେ ପଥେ ଭ୍ରମଣ କରୁଅଛନ୍ତି,ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କର ମୁଁ ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୪)

କଳି-ଅଧର୍ମର ପ୍ରବଳତା ଦର୍ଶନରେ ବ୍ୟଥିତ ଶାନ୍ତିପୁର ନାଥ ଶ୍ରୀ ଅଦ୍ୱୈତ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ତୀବ୍ର କାତର ଆହ୍ୱାନ ସହ୍ୟ କରିନପାରି ଯିଏ ଜୀବକୁଳର ଦୁଃଖ ମୋଚନ ଓ ଭକ୍ତ ସୁଖବର୍ଦ୍ଧନ ବିଗ୍ରହ ସ୍ୱରୂପରେ କଳିକଳ୍ମଷରାଶି ବିଧ୍ୱଂସ ନିମିତ୍ତ କୃଷ୍ଣନାମାମୃତ ବାରି ବ୍ୟାପକ ବିତରଣ କରିଅଛନ୍ତି, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗସୁନ୍ଦରଙ୍କର ମୁଁ ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୫)

ଯିଏ ଗୌଡ଼ ଦେଶ ଗଙ୍ଗାତଟ ନବ ଦ୍ୱୀପଧାମରେ ଆର୍ବିଭୂତ ହୋଇ ଗୃହସ୍ଥଲୀଳାଦି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଶ୍ରୀବାସଅଙ୍ଗନକୁ ଧନ୍ୟ କରି ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ରାସ ପ୍ରକାଶଦ୍ୱାରା ତତ୍‌କାଳୀନ ସାଧୁମାନଙ୍କର ଆନନ୍ଦବର୍ଦ୍ଧନ କରିଥିଲେ, ଯିଏ ଶ୍ରୀଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁପ୍ରିୟା ପ୍ରାଣପତି ଓ ଶଚୀମାତା-ପୁରନ୍ଦର ମିଶ୍ରଙ୍କ ପ୍ରତି ପିତାମାତାଜ୍ଞାନରେ ପୂଜ୍ୟବୁଦ୍ଧି ସମ୍ପନ୍ନ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୬)

ଯିଏ ଶ୍ରୀ ଶଚୀମାତାର ସନ୍ତାନ ରୂପେ ଶୈଶବ କାଳରେ ବାଳକଗଣଙ୍କ ସହିତ କ୍ରୀଡ଼ାସକ୍ତ ଓ କୌମାର ବୟସରେ ସର୍ବଶାସ୍ତ୍ର ବିଶାରଦ ଏବଂ ତତ୍‌କାଳୀନ ନବଦ୍ୱୀପରେ (ନାସ୍ତିକପ୍ରାୟ ପଣ୍ଡିତଗଣଙ୍କୁ ତର୍କ ଯୁକ୍ତି ପ୍ରୟୋଗ କୌଶଳଦ୍ୱାରା) ମଙ୍ଗଳମୟ ଭଗବଦ୍ ଭକ୍ତିର ସଂସ୍ଥାପକ ଏବଂ ଛାତ୍ରଗଣ ସହିତ ଗଙ୍ଗାତୀରରେ ଅବଲୀଳାକ୍ରମେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ ପଣ୍ଡିତର ଦର୍ପସଂହାରକାରୀ, ମୁଁ ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କର ସ୍ତବ କରେ ।

(୭)

ଯିଏ ଶୈଶବ କାଳରେ ଅଶୁଚିଯୁକ୍ତ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଭଗ୍ନ ଅନ୍ନପାତ୍ର ସହିତ କୁକୁର ଛୁଆ ଓ ବିଷଧର ସର୍ପସହିତ ଖେଳୁଥିଲେ ଏବଂ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଅଳଙ୍କାର ଚୋରି କରିବା ପ୍ରୟାସଯୁକ୍ତ ଚୌର ସ୍କନ୍ଧରେ ବାହିତ ହୋଇ ସ୍ୱଗୃହ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ଲୀଳା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ, ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ତୀର୍ଥ ପର୍ଯ୍ୟଟନକାରୀ ବ୍ରାହ୍ମଣର ଅଭୀଷ୍ଟ ଦେବତା ରୂପେ ଦର୍ଶନଦାନ ଓ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟଦାନରୂପ ବିଚିତ୍ରଲୀଳା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଶିଶୁକାଳରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କୋପିତ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ହରିନାମ ଶ୍ରବଣମାତ୍ରେ ଶାନ୍ତ ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ, ମୁଁ ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କର ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୮)

ଯିଏ ବାଲ୍ୟକାଳରେ ସାଥୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଗଙ୍ଗାଜଳରେ ବିଚିତ୍ର ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା କରୁଥିଲେ ଓ ବାଳିକାମାନଙ୍କ ସହିତ ପରିହାସ ସ୍ୱରୂପ ବିଚିତ୍ର ରସାଳାପ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଛାତ୍ର ଓ ବିଶିଷ୍ଟ ଅଧ୍ୟାପକ ମାନଙ୍କ ସହିତ ବିବିଧ କୁଟତର୍କ ବିସ୍ତାର କରୁଥିଲେ, ମୁଁ ସେହି ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କର ସ୍ତବ କରେ ।

(୯)

କିଶୋର ବୟସରେ ଯେ ନିମାଇଁ ପଣ୍ଡିତନାମେ ଖ୍ୟାତି ଲାଭକରି ସମଗ୍ର ଦେଶରେ ବନ୍ଦନୀୟ ହୋଇଥିଲେ ଓ ନବ୍ୟ ନ୍ୟାୟ ଦକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଦାମ୍ଭିକ ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କର ଦମ୍ଭ ଚୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ଥାପିତ ଯୁକ୍ତି ଖଣ୍ଡ ବିଖଣ୍ଡ କରିବାରୁ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ପରାସ୍ତ ହୋଇ ନିରୁତ୍ତର ହେଲେ ପୁଣି ନିଜେ ସେହି ଅର୍ଥକୁ ସଂସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ, ମୁଁ ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୧୦)

ଶ୍ରୀ ଗଙ୍ଗା ଦେବୀଙ୍କ ବନ୍ଦନାର୍ଥେ ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ ପଣ୍ଡିତ (କେଶବ କାଶ୍ମୀରୀ) ଯେଉଁ ଶ୍ଳୋକ ରଚନା କରି ପାଠ କରିଲେ ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ବିକୃତ ଅଳଙ୍କାରାଦି ଦୋଷ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାରୁ ପଣ୍ଡିତ ଆତ୍ମସମର୍ଥନରେ ନାନା କୁଟ ତର୍କ ଉତ୍‌ଥାପନ କରି ଯାହାଙ୍କ ନିକଟରୁ ପରାସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, ଏବଂ ଅବଶେଷରେ ବିଚାରରେ ଅକ୍ଷମତା ଓ ବୁଦ୍ଧି ବିଭ୍ରମ ଘଟିଲେ ଉପସ୍ଥିତ ଜନଗଣର ଉପହାସରୁ ନିବୃତ୍ତ କରି ଯିଏ ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀଙ୍କୁ ପଣ୍ଡିତୋଚିତ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ, ମୁଁ ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୧୧)

ବ୍ୟାକରଣ ଓ ନ୍ୟାୟ ଶାସ୍ତ୍ର-ସାରାର୍ଥ ସୂତ୍ର ସମୂହର ସ୍ୱାଭାବିକ ଅର୍ଥ ଓ ବିବିଧ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଯିଏ ଅତି ଅଦ୍ଭୁତ ଓ ସୂକ୍ଷ୍ମାନୁସୂକ୍ଷ୍ମ ଭାବ ପ୍ରକାଶି କରି ପଣ୍ଡିତ ମଣ୍ଡଳୀକୁ ବିସ୍ମିତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ବ୍ୟାକରଣ ଶାସ୍ତ୍ରର ସପ୍ତଦଶ ଶତ ଧାତୁ ସମୂହର ଅର୍ଥକୁ ଯିଏ ମୁକ୍ତ ପ୍ରଗ୍ରହ ବୃତ୍ତି ଯୋଗେ ଅର୍ଥାତ୍ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଅର୍ଥର ବ୍ୟାପ୍ତିରେ ଯିଏ ବିଶ୍ୱମ୍ଭର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ତତ୍ତ୍ୱକୁ ଶକ୍ତି ପରିଚାୟକ ରୂପେ ପ୍ରତିପାଦନ କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଯାହାଙ୍କ ବିଚାର ସମ୍ମୁଖରେ ପଣ୍ଡିତ ବର୍ଗଙ୍କ ବିଚାର ବୁଦ୍ଧି ସ୍ତବ୍ଧ ହେବାରୁ କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଇ ନପାରି ନିର୍ବାକ-ବିସ୍ମୟରେ ନୀରବ ରହୁଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୧୨)

ସର୍ବ କାରଣ-କାରଣ ସ୍ୱରାଟ ଶ୍ରୀଭଗବାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିଦ୍ୱାରା ବା ସ୍ୱାଧୀନ ଇଚ୍ଛା ଯାବତୀୟ ଶବ୍ଦ ଓ ଅର୍ଥ ଏସମସ୍ତ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧର ନିଶ୍ଚୟତା ବିଧାନକରେ ବା ପାଣିନି ପ୍ରମୁଖ ମନୀଷୀ ଗଣଙ୍କ ଯେଉଁ ସ୍ଫୋଟବାଦର

ବିଚାର-ଚେଷ୍ଟା, ତାହାର ଶୃଙ୍ଖଳା ଓ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ବିଧାନର ମୂଳଭିତ୍ତି ଶ୍ରୀଭଗବାନଙ୍କର ବିଶେଷ ଇଚ୍ଛା ବା ଅନୁମତି - ଯେହେତୁ ସ୍ଥୂଳ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଚରାଚର ଯାବତୀୟ ବିଷୟ ଗତିଶୀଳତାର ଏକମାତ୍ର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସୁଖ ସମ୍ପାଦନ ବା ଅଦ୍ୱୟ ତତ୍ତ୍ୱର ଲୀଳା ବିଳାସ— ଏହା ହିଁ ଯାହାଙ୍କ ପ୍ରତିପାଦ୍ୟ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୧୩)

ଗୟାରୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ପରେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପୁନରାୟ ନେଇ ପଢ଼ାପଢ଼ି ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରବଳ ପ୍ରେମାବେଗର ଆବେଶ ହେତୁ ଅଧ୍ୟାପନା ଅସମ୍ଭବ ହେଲା, ଛାତ୍ରଗଣ ନିମାଇଁ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ନିକଟରୁ ଅଧ୍ୟାପନାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇ ନାନା ପ୍ରକାର ନିଜ ନିଜ ଭାଗ୍ୟର ନିନ୍ଦା ଓ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ନିମାଇଁ ପଣ୍ଡିତଙ୍କର ଅନନ୍ୟ ସାଧାରଣ ପ୍ରତିଭାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବାରୁ ଯିଏ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସହାନୁଭୂତିବଶତଃ ବିଶେଷ କାତର ହୋଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବକ ପ୍ରେମ ବିହ୍ୱଳ ଭାବାବିଷ୍ଟ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଳିତ ଭାବେ କରତାଳି ଦେଇ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସଂକୀର୍ତ୍ତନର (ହରିହରୟେ ନମଃ କୃଷ୍ଣ କେଶବାୟ ନମଃ) ଏହି ଶୁଭ ସୂଚନା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କୀର୍ତ୍ତନ ପ୍ରେମରସ ସିନ୍ଧୁର ଉତ୍ତାଳ ତରଙ୍ଗ ଦ୍ୱାରା ଦିଗ୍‌ବିଦିଗ ସ୍ଥାବର ଜଙ୍ଗମ ନିମଜ୍ଜିତ ହେଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୧୪)

ଯେ ବୈଦିକ ଧର୍ମର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷାକାରୀ ଓ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁପାଦାଶ୍ରୟ ଗ୍ରହଣକରି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କୀର୍ତ୍ତନ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନକାରୀ ଏବଂ ଯେ ଲକ୍ଷଲକ୍ଷ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ସହିତ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ନୃତ୍ୟ ବିଳାସ ପରାୟଣ ଓ ଧର୍ମକର୍ମ ନାଶକାରୀ ଜଗାଇ-ମାଧାଇ

ପ୍ରଭୃତି ଦସ୍ୟୁ ଦୁଷ୍ଟ ଦଳନର ଉଦ୍ଧାର କର୍ତ୍ତା, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବକରେ ।

(୧୫)

ମ୍ଳେଛରାଜ ପ୍ରତିନିଧି ଚାନ୍ଦକାଜୀ ଶ୍ରୀହରିନାମ କୀର୍ତ୍ତନରେ ବାଧା ପ୍ରଦାନ କରିବାରୁ ଯେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଭୟ ଭଞ୍ଜନ କରିବା ନିମିତ୍ତ ରାତିରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଦୀପମାଳା (ମଶାଲ) ଉଦ୍‌ଭାଷିତ କୋଟିକୋଟି ଲୋକଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମିଳିତ ହୋଇ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ପରିଚାଳନା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯେ ସୁମଧୁର ମୃଦଙ୍ଗ ଧ୍ୱନି ସହିତ କରତାଳ ପ୍ରଭୃତି ବାଦ୍ୟ ସହକାରେ ନାଚି ନାଚି (ଶାସନକର୍ତ୍ତା) କାଜୀଙ୍କର ଶାସନାଭିମାନ ଦୂର କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୧୬)

ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଦର୍ଶନାର୍ଥୀଙ୍କର ଲୋଚନରୁ ଶୋକାଶ୍ରୁ ନିର୍ଗତ ହେବା ସମୟରେ ଯେ ଆନନ୍ଦରେ ଜନକଲ୍ୟାଣ ନିମିତ୍ତ ମସ୍ତକ ମୁଣ୍ଡନ କରିଥିଲେ, କୋଟି କୋଟି ଲୋକର ସମ୍ମିଳିତ ଶ୍ରୀହରି ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ଯାହାଙ୍କ ସନ୍ନ୍ୟାସ ଦଣ୍ଡଧାରଣ ଲୀଳା ସମୃଦ୍ଧ କରିଥିଲା ଏବଂ ଯାହାଙ୍କ (ସନ୍ନ୍ୟାସ) ବେଶଦ୍ୱାରା ସମଗ୍ର ଦେଶବାସୀ କାତରରେ ହାହାକାର କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବକରେ ।

(୧୭)

ନବ ଯତିରାଜ ଭକ୍ତ ବେଶ ଧାରଣ କରି ପଦଚାରଣ ଦ୍ୱାରା ରାଢ଼ ଦେଶ ଭୂମିକୁ ପବିତ୍ର କରିଥିଲେ, ଯେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ଏହି ଅଭିନବ ନାମ ଗ୍ରହଣକାରୀ, କୃଷ୍ଣନାମଦ୍ୱାରା ଜୀବଗଣଙ୍କୁ ତାରଣ କରିବା ନିମିତ୍ତ ସ୍ୱଭଜନ ବିଭଜନ ରସାବିଷ୍ଟ ହୋଇ ଦିବ୍ୟ ଉନ୍ମାଦନାରେ ଚତୁର୍ଦିଗରେ ଧାବିତ ହେଉଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବକରେ ।

(୧୮)

ଶ୍ରୀ ଗଦାଧର ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ପ୍ରଭୃତି ଯାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗ ସମୃଦ୍ଧ କରିଥିଲେ; ଯିଏ ଭାଗବତ ପ୍ରଧାନ ଅଦ୍ୱୈତ ଆଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ମନୋଭୀଷ୍ଟ ପୂରଣ ନିମିତ୍ତ ଭୂତଳେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ, ଏବଂ ଯିଏ ମାତୃ ସନ୍ତୋଷ କରିବା ନିମିତ୍ତ (ସନ୍ନ୍ୟାସ ଗ୍ରହଣ ପରେ) ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅବସ୍ଥାନ ଅଙ୍ଗୀକାର କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୧୯)

ସନ୍ନ୍ୟାସୀଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ନୀଳାଚଳରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ପ୍ରଥମେ ତତ୍‌କାଳୀନ ନୈୟାୟିକ, ବୈଦାନ୍ତିକ ଭାରତର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ପଣ୍ଡିତ ଅସାଧାରଣ ପ୍ରତିଭାଧାରୀ ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ବାସୁଦେବ ସାର୍ବଭୌମଙ୍କୁ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ବିବର୍ତ୍ତବାଦଗର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ ଉଦ୍ଧାର କରି ବିଭିନ୍ନ ମତବାଦ ସଂକୁଳ ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟ ତୀର୍ଥ ସମୂହ ପରିଭ୍ରମଣ କରି ସେହି ଦେଶସ୍ଥିତ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ବାଞ୍ଛାକଳ୍ପତରୁରୂପେ ଅଭୀଷ୍ଟ ପୂରଣ କରିଥିଲେ; (ବିଶେଷ କରି ଗୋଦାବରୀ ତୀରେ) ଶ୍ରୀରାମାନନ୍ଦ ନାମକ ଭକ୍ତିରୂପୀ ମେଘରେ ବ୍ରଜରାଗ ଭକ୍ତି ରସ ବୃଷ୍ଟି ସଂଞ୍ଚାର କରି ନିଜେ ପ୍ରଶ୍ନ ଭଙ୍ଗିକ୍ରମେ ତାଙ୍କ ଉପଦେଶ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୨୦)

ପଣ୍ଡିତ ସାର୍ବଭୌମ ମହାଶୟ ଛଳ ବିତଣ୍ଡା ନିଗ୍ରହ ପ୍ରଭୃତି କୁଟ ଯୁକ୍ତି ସଂଯୋଗରେ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଶଙ୍କରଙ୍କର ଶୁଦ୍ଧଭକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧ ନିର୍ବିଶେଷବାଦ ସମର୍ଥନ କରିବା ନିମିତ୍ତ ପ୍ରାଣ ପ୍ରଣେ ଚେଷ୍ଟା କରିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଯେ ନବ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ବେଶ ଧାରଣକାରୀ ପ୍ରତିଭାଦୀପ୍ତ ସୁନ୍ଦର ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବେଦାନୁଗ ସୁଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଅନାୟାସରେ ସେହି ସମସ୍ତ ନାସ୍ତିକ୍ଷ ବିଚାର ଧ୍ୱସ୍ତ ବିଧ୍ୱସ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯେ ବହୁ ବିଗୀତ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ବିବର୍ତ୍ତବାଦକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାନାମକ ପରମ ଆମ୍ର ସମ୍ପଦ ବିହୀନ ଆରୋହବାଦୀର ଅହଂଗ୍ରହ ଉପାସନାଯୁକ୍ତ ବାହ୍ୟ ନୀତି ସମ୍ବଳ ଅସୁର ବୁଦ୍ଧି ପାଷାଣ୍ଡ ଉଦ୍ୟମ ପ୍ରକାଶର ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ ବୋଲି ପ୍ରତିପାଦିତ କରିଥିଲେ, ଅପାଣିପାଦ ଜବନଗ୍ରହୀତା ପଶ୍ୟତ୍ୟଚକ୍ଷୁଃ ସଃଶୃଣୋତ୍ୟକର୍ଣ୍ଣଃ) ଇତ୍ୟାଦି ଶ୍ରୁତି ଓ ଶାଶ୍ୱତ ଶ୍ରୁତି ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଆତ୍ମାରାମାଶ୍ଚ ଶ୍ଳୋକର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାକୃତ ବିଶେଷତ୍ୱ ନିରସନ କରି ଅପ୍ରାକୃତ ବିଶେଷତ୍ୱ ବା ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ-ସଂସ୍ଥାପନ ଶ୍ରୁତିସମୂହର ପ୍ରକୃତ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ — ଏହି ''ଶକ୍ତି ପରିଣାମ ବାଦକଥା'' ବୁଝାଇ ବେଦ, ବେଦାନ୍ତ ପୁରାଣ ପ୍ରଭୃତି ଶାସ୍ତ୍ର ସମୂହ ଶ୍ରୀ ଭଗବାନଙ୍କ ଲୀଳା ମହିମା କୀର୍ତ୍ତନଯୁକ୍ତ ବାଣୀମୟ ମନ୍ଦିରସ୍ୱରୂପ, ଏହା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୨୧)

ଦେବଗଣଙ୍କର ଆନନ୍ଦବର୍ଦ୍ଧନକାରୀ ସୁଦୀର୍ଘ ଦିବ୍ୟ ପ୍ରେମମୟ ଯାହାଙ୍କର ଶ୍ରୀବିଗ୍ରହ କୋଟି କନକ ପଦ୍ମଧିକ୍କାରୀ, ଚନ୍ଦ୍ରବନ୍ଦିତ ଯାହାଙ୍କ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଜ୍ୟୋତି, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସଂକୀର୍ତ୍ତନରେ ନୃତ୍ୟ ବିଳାସଜନିତ ନିତ୍ୟ ନବନବାୟମାନ ଅପ୍ରାକୃତ ସାତ୍ତ୍ୱିକଭାବ ସମୂହର ଯିଏ ଲୀଳା ପୀଠ ସ୍ୱରୂପ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୨୨)

ଏହାପରେ ତୀର୍ଥ ଦର୍ଶନ ଛଳରେ ହରିନାମ ଦେଇ ଦକ୍ଷିଣ ଦେଶ ଉଦ୍ଧାରାର୍ଥେ ବହିର୍ଗତ ଯେ ସୁନ୍ଦର ମୂର୍ତ୍ତି ଯୁବ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟ ପଥେ ପଥେ ଦେବାଳୟ, ତୀର୍ଥାଶ୍ରମରେ 'କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ହେ' କୀର୍ତ୍ତନ ସୁମଧୁର

ସ୍ୱରରେ ବୋଲି, ରାମ ରାମ ଗାନ କରି କରି କୌଣସି ଏକ ଅନିର୍ବଚନୀୟ ଦିବ୍ୟ ଭାବରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ପରମମଧୁର ନୃତ୍ୟ ବିଳାସ ରଚନା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯେଉଁଠି ସେଇଠି କାଳାକାଳ ପାତ୍ରାପାତ୍ର ଅବିଚାରରେ ସମବେତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାମଗାନ କରାଇ ନିସ୍ତାର କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୨୩)

ଗୌତମୀଗଙ୍ଗା (ଗୋଦାବରୀ) ତଟରେ ଯାହାଙ୍କ ରାମାନନ୍ଦ ସମ୍ବାଦ ନାମକ (ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଚରିତାମୃତରେ) ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ଧର୍ମ ସଂଳାପ ଦ୍ୱାରା କର୍ମ-ଜ୍ଞାନ ଓ ହୃଦୟର ଅନୁରାଗମୟ ସେବାକୁ ପରମ ସମ୍ପଦ କୁହାଯାଇଅଛି ଏବଂ ପାରକୀୟ ମଧୁର ରସର ଭାବ ସେବାର ଆକର ବିଷୟବସ୍ତୁରୂପେ ଏକମାତ୍ର ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜରାଜନନ୍ଦନ ନିରୂପିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବକରେ ।

(୨୪)

ଦାସ୍ୟଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସଖ୍ୟ, ବାତ୍ସଲ୍ୟ ଓ ମଧୁର ରସର ସେବା ପର ପର ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ପାରକୀୟ ମଧୁର ରସରେ ଶ୍ରୀ ରାଧାଦାସୀତ୍ୱ ସର୍ବୋତ୍ତମ ସେବା ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜଧାମରେ ସ୍ୱତଃସିଦ୍ଧ ଅପ୍ରାକୃତ କାମ ଏକମାତ୍ର ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନଙ୍କଠାରେ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟ, ଏହି ପ୍ରକାର ପ୍ରେରଣାଦାନକାରୀ ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୨୫)

ଯିଏ ଶାନ୍ତରସରେ (କ୍ଳେଶ) ମୁକ୍ତି ସୁଖ, ଦାସ୍ୟ ରସରେ (ସେବା) ତୃପ୍ତି ସୁଖ ଓ ସଖ୍ୟ ରସରେ (ପ୍ରଶ୍ରୟ ସେବା) ପ୍ରମତ୍ତ ସୁଖର ବିଷୟ ଜ୍ଞାପନ

କରାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ବାତ୍ସଲ୍ୟ ରସରେ ସ୍ନେହାତିଶଯ୍ୟରେ ଜ୍ଞାନଶୂନ୍ୟ ଗାଢ଼ ଆନନ୍ଦାନୁଭୂତି ଓ ମଧୁର ରସରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୌଷ୍ଠବବିଶିଷ୍ଟ ସୁଖାନୁଭବ ଶାସ୍ତ୍ର ଶାସିତ (ସ୍ୱକୀୟ) ହୋଇଲେ ସଙ୍କୁଚିତଭାବେ ଆସ୍ୱାଦିତ ହୁଏ ବୋଲି ଜଣାଇଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଶାସ୍ତ୍ରତନ୍ତ୍ରାତୀତ ବ୍ରଜରାଗ - ସେବା ମଧୁର ରସରେ ବିଶେଷତଃ ବାମ୍ୟଭାବ୍ ମିଳିତ ହେଲେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ସେବା ସୁଖ ପ୍ରଦାନ କରେ, ଏହି ପ୍ରକାର ଉପଦେଶ କରିଅଛନ୍ତି, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବକରେ ।

(୨୬)

ଯିଏ ଶ୍ରୀରାୟଙ୍କ ଅତିମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଭାଗ୍ୟରେ ସ୍ୱୀୟ ନବଦ୍ୱୀପ ଲୀଳାର ଅଭିନବ ଅବତାରୀ-ତତ୍ତ୍ୱ ବିଷୟ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଶ୍ରୀରାଧା ଭାବ ଦ୍ୟୁତି ସମନ୍ୱିତ ନିଜ ଶ୍ୟାମ ଗୋପସ୍ୱରୂପର ପ୍ରେମରହସ୍ୟମୟ ଶ୍ରୀ ମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରଦର୍ଶନ ଲୀଳା କଥା ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ରାମାନନ୍ଦ ସେହି ଅଭୁତପୂର୍ବ ଅପରୂପ ରୂପ ଦର୍ଶନ କରି ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣ ତଳେ ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ହୋଇ ପଡିଲେ ସେହି ନିତ୍ୟ କିଙ୍କରଙ୍କର ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୨୭)

ଯିଏ କୂର୍ମ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୁଷ୍ଠରୋଗୀ ବାସୁଦେବ ନାମକ ଭକ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଆଲିଙ୍ଗନ ଦ୍ୱାରା ରୋଗମୁକ୍ତ ଓ ରୂପମୟ କରି ପ୍ରଫୁଲ୍ଲତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ରାମଦାସ ନାମକ କୌଣସି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭକ୍ତଙ୍କୁ (ସୀତା ଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତି ରାକ୍ଷସ ସ୍ପୃଷ୍ଟ ହୋଇଲେ ଏହି ଭାବନାରୁ ମୁକ୍ତ କରି) ଶୁଦ୍ଧ ଭକ୍ତିଦ୍ୱାରା ପାଳନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯିଏ ବାଳକୃଷ୍ଣ ଦାସ ନାମକ ନିଜ ସଙ୍ଗୀ ଅବୋଧ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ମାଳବ ଦେଶରେ ଭଟ୍ଟଥାରୀ ନାମକ ଦୃଷ୍ଟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟଙ୍କ ମାୟା କବଳରୁ

ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ, ସେହି ପ୍ରେମମୟ ଦେବତା ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୨୮)

କାବେରୀତୀରରେ ଶ୍ରୀରଙ୍ଗକ୍ଷେତ୍ରରେ ବୈଷ୍ଣବମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ପୀଠସ୍ଥାନରେ ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣଙ୍କ ଉପାସନା ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସାଧ୍ୟ ବୋଲି ଯାହାର ବିଶ୍ୱାସ, ସେହି ଶ୍ରୀ ଭେଙ୍କଟଭଟ୍ଟ ପରିବାର (ଗୋପାଳଭଟ୍ଟଙ୍କ ପିତା) ସେବାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ଯେ ପରିହାସ ଛଳରେ ଉପଦେଶ କରିଥିଲେ ଯେ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ସୁଦୀର୍ଘ କାଳ ତପସ୍ୟା କରି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ରାସଲୀଳାର ପ୍ରବେଶାନୁମତି ପାଇ ନଥିଲେ, କାରଣ ଏକମାତ୍ର ଗୋପିକାଗଣ ଏହି ରାସଲୀଳାର ପୋଷଣକର୍ତ୍ତ୍ରୀ ଅତଏବ (ଶ୍ରୀନାରାୟଣଙ୍କ ଅଙ୍କଶାୟିନୀ) ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀର ଚିତ୍ତାକର୍ଷଣକାରୀ (ମୂଳ ନାରାୟଣ) ଗୋପକୁମାର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣହିଁ ସର୍ବୋତ୍ତମ ସାଧ୍ୟ ସାଧନର ମୂଳ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତତ୍ତ୍ୱ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୨୯)

ଶ୍ରୀ ବ୍ରହ୍ମସଂହିତା ନାମକ ସୁସିଦ୍ଧ ଭକ୍ତି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗ୍ରନ୍ଥ (ଯେ) ଦକ୍ଷିଣ ଦେଶରୁ ସଂଗ୍ରହ କରି ନିଜର ଭକ୍ତଗଣଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଓ ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟ କବି ଠାକୁର ବିଲ୍ୱମଙ୍ଗଳ ରଚିତ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣକର୍ଣ୍ଣାମୃତମ୍ ନାମକ ଗ୍ରନ୍ଥର ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜଲୀଳାମୟ ଶ୍ଳୋକଗୁଡ଼ିକ ଯେ ପ୍ରେମଭରେ ଆବୃତ୍ତି କରିଥିଲେ ଏବଂ ମହାରାଜ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଯାହାଙ୍କ ଶ୍ରୀ ଚରଣ ଯୁଗଳ ମସ୍ତକରେ ଧାରଣ କରି ପୂଜା କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରେ ।

(୩୦)

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ରଥ ସମ୍ମୁଖରେ ସଂକୀର୍ତ୍ତନରେ ଭକ୍ତ ପରିବେଷ୍ଟିତ ହୋଇ ଯାହାଙ୍କ ଅଦ୍ଭୁତ ଅପ୍ରାକୃତ ନଟରଙ୍ଗ ମୂର୍ତ୍ତିର ପ୍ରକାଶ, ଯାହା ସମବେତ ଯାତ୍ରୀଗଣ ଓ ପାତ୍ର-ମିତ୍ର ସହ ମହାରାଜ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ରଙ୍କ ହୃଦୟକୁ ଚମତ୍କୃତ କରିଛି ଏବଂ ଯେ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେବଙ୍କର ଶ୍ରୀ ରଥାରୋହଣ ପୂର୍ବକ ଗୁଣ୍ଡିଚା ଗମନାଦି ଲୀଳାର ପ୍ରକୃତ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ —— ଶ୍ରୀରୂପ ଗୋସ୍ୱାମୀଙ୍କ କବିତାରେ (ପ୍ରିୟ ସୋଽୟଂ .. ବିପିନାୟ ସ୍ପୃହୟତି) ସଂଞ୍ଚାରିତ କରି ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ - ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରେ ।

(୩୧)

ସମସ୍ତ ଉତ୍ତର ଭାରତ ଯେତେବେଳେ ପରାକ୍ରାନ୍ତ ମୁସଲମାନ ଶାସନ ଅଧୀନରେ ଥିଲା, ସେହି ସମୟରେ ସ୍ୱାଧୀନ ଉତ୍କଳ ସମ୍ରାଟ ମହାରାଜ ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଦେବଙ୍କ ପ୍ରତିଭା ତେଜ ଓ ପ୍ରେମମୟ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଦର୍ଶନରେ ଅତିଶୟ ଚମତ୍କୃତ ଓ ଅଭିଭୂତ ହୋଇ ସମସ୍ତ ଶୌର୍ଯ୍ୟ ବୀର୍ଯ୍ୟ ବିକ୍ରମ ସହ ସର୍ବପ୍ରକାର ପୂର୍ବ ଧର୍ମ ସଂସ୍କାର ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଏକାନ୍ତ ଭାବେ ଶ୍ରୀମନ୍ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ପାଦପଦ୍ମରେ ଲୁଣ୍ଠିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ, ଯେ ସେହି ଶରଣାଗତ ସମ୍ରାଟଙ୍କର ଶିରୋଭାଗ ନିଜ ପଦରଜରେ ଅଭିଷିକ୍ତ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରେ ।

(୩୨)

ଦକ୍ଷିଣ ଦେଶୀୟ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପଣ୍ଡିତଗଣ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରପୂଜିତ ହୋଇ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସାମନ୍ତରାଜଗଣ ଓ ତାଙ୍କର ମନ୍ତ୍ରୀବର୍ଗଙ୍କର ଯେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ସମ୍ମାନ ଭାଜନର

ଶିରୋଭୂଷଣ ରୂପେ (ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ବିଧାନାନୁସାରେ) ଜନ୍ମଭୂମି, ଗଙ୍ଗା ଓ ମାତାଙ୍କର ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଶେଷବାର ଭଳି ଏକବାର ଗୌଡ଼ ଦେଶରେ ପଦାର୍ପଣ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରେ ।

(୩୩)

ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗଙ୍କର ଯଶୋରାଶି ସମସ୍ତ ବଙ୍ଗଦେଶ ପ୍ଲାବିତ କରିଥିଲା-ସାରା ବଙ୍ଗଳା ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗଙ୍କ ଗର୍ବରେ ଗର୍ବିତ ହୋଇ ସେହି ଅଲୌକିକ ମହାପୁରୁଷଙ୍କର ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ପାଇଁ ପାଗଳ ହୋଇ ଉଠିଲେ କେବଳ ନାସ୍ତିକ ଶ୍ରେଣୀର କିଛି କିଛି ବିଦ୍ୟା ବଳଗର୍ବୀ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ହୀନତା ପାଇଁ ଲଜ୍ଜିତ ହୋଇଥିଲେ, ଯେ ପୁନର୍ଦର୍ଶନ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର ନିଦାରୁଣ ବିଚ୍ଛେଦ କାତର ମୃତପ୍ରାୟ ଜନନୀ ଓ ଭକ୍ତ ସ୍ୱଜନଙ୍କ ଦେହରେ ନୂତନ ପ୍ରାଣ ସଞ୍ଚାର କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ - ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ-ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରେ ।

(୩୪)

ସନ୍ୟାସ ଗ୍ରହଣର ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାପରେ ଯେ ଜନ୍ମଭୂମି ଶ୍ରୀ ନବଦ୍ୱୀପକୁ ଆଗମନ କଲେ ସେତେବେଳେ ଆବାଳ ବୃଦ୍ଧ- ଯୁବା-ବନିତା କୋଟି କୋଟି ଦେଶବାସୀ ଆକୁଳ ନୟନରେ ପ୍ରେମ ବିହ୍ୱଳ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନ୍ତରାତ୍ମାର ଆକର୍ଷଣକାରୀଙ୍କୁ ଚାହିଁ ରହିଲେ, ଯାହାଙ୍କ ଉଦ୍ଦୀପନରେ ସମବେତ ଜନତା କଣ୍ଠରେ ମୁହୁ ର୍ମୁହୁଃ ଶ୍ରୀ ହରି ଧ୍ୱନି ଗଗନ-ପବନ ଭେଦ କରି ଦଶ ଦିଶାନ୍ତ ଧାବିତ ହୋଇଥିଲା, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରେ ।

(୩୫)

ବିରହ କାତର ନିଜ ଭକ୍ତଜନଙ୍କର ବିରହ ବ୍ୟଥା ଅପନୋଦନ କରି ଏବଂ (ଚାପାଳ-ଗୋପାଳାଦି) ଅପରାଧରେ ପୀଡ଼ିତ ଲୋକଙ୍କର ଓ ସେହି ପାପୀ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶାନ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରି ଯେ (ଗଙ୍ଗାତୀର ପଥେ) ବୃନ୍ଦାବନାଭିମୁଖେ ଧାବିତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଲକ୍ଷ-କୋଟି ଲୋକ (ଜନ ସମୁଦ୍ର) ଯାହାର ପଶ୍ଚାଦ୍‌ଧାବନ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ (ଗୌଡ଼ ନିକଟ) ରାମ କେଲି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗମନ କରି ଯେ ପ୍ରଭୁ (ରାଜମନ୍ତ୍ରୀ ଦ୍ୱୟ- ପାର୍ଷଦ ଭକ୍ତ) ଶ୍ରୀ ରୂପ ଓ ବଡ଼ ଭାଇ ଶ୍ରୀ ସନାତନଙ୍କର ଆକର୍ଷଣରେ ଆଦର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ-ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରେ ।

(୩୬)

ରାମକେଲି ଠାରୁ ଗୌଡ଼ ପଥରେ ପୁରୀଧାମ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରି ମହାପ୍ରଭୁ ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ ପଥରେ ବୃନ୍ଦାବନ ଗଲେ ବ୍ୟାଘ୍ର, ହସ୍ତୀ ଓ ମୃଗାଦି ବନ୍ୟ ଜନ୍ତୁଙ୍କ ସାଥିରେ କୃଷ୍ଣ ନାମ କୀର୍ତ୍ତନ କରି କରି ପରମ ଭାବୋନ୍ମତ୍ତ ବେଶରେ ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ ପଥଯାତ୍ରାର ଯେ ନାୟକ ଚାଲୁଥିଲେ ଓ ଯେ ସେହି ଦୁର୍ଗମ ଅରଣ୍ୟପଥେ ମାତ୍ର ବଳଭଦ୍ର ଭଟାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ସଙ୍ଗୀ କରି ନିର୍ଜନ ଭଜନର ପରମ ସୁଖ ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରେ ।

(୩୭)

ଯେ ଗଙ୍ଗାତୀରେ (କାଶୀରେ) ଓ ଗଙ୍ଗା-ଯମୁନା ସଙ୍ଗମରେ (ପ୍ରୟାଗ) ଶ୍ରୀ ବିନ୍ଦୁମାଧବ ଦେବ ବିଗ୍ରହ ଗଣଙ୍କ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତତ୍‌ପରେ ଶ୍ରୀ ମଥୁରା-ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଆର୍ତ୍ତି ସହକାରେ ଯମୁନା ପଥ ଧରି ଅଗ୍ରଭାଗରେ ଦ୍ରୁତ ଦୌଡ଼ି ଥିଲେ ଓ ବ୍ରଜଲୀଳା ସ୍ମୃତିରେ ଅତି ତୀବ୍ର ବିରହ

କାତର ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରେ ।

(୩୮)

ଯେ ଶ୍ରୀ ମାଧବେନ୍ଦ୍ର ପୁରୀଙ୍କ ଆସ୍ୱାଦିତ ''ଅୟି ଦୀନ ଦୟାର୍ଦ୍ରନାଥ କିଂ କରୋମ୍ୟହଂ ମଥୁରା ମଥୁରା ମଧୁରା ମଧୁରା'' ଇତ୍ୟାଦି ଶ୍ଲୋକରେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ (ପ୍ରୋଷିତ - ଭର୍ତ୍ତୃକା) ଶ୍ରୀରାଧିକାଙ୍କ ମଥୁରା ବିପ୍ରଲମ୍ଭଭାବକୁ ଅଭୀଷ୍ଟ ଭଜନ-ପରାକାଷ୍ଠା ବୋଲି ଅଙ୍ଗୀକାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯେ ପ୍ରେମଲୀଳା - ପୀଠ ଶ୍ରୀବ୍ରଜଧାମରେ ସମୁପସ୍ଥିତ ହୋଇ ପ୍ରାଣ ଭରି ପୂର୍ବ ଲୀଳା ସ୍ଥଳର କୁଞ୍ଜ ଓ କାନନ ସମୂହ ଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଗୋକୁଳାଦି ଦ୍ୱାଦଶ ବନରେ ଅବସ୍ଥିତ ଗୋପ-ଗୋପିକା ସଙ୍ଗେ ନାନାପ୍ରକାର ପ୍ରିୟାଚରଣ ପ୍ରକଟ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ - ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କର ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରେ ।

(୩୯)

ଶ୍ରୀବୃନ୍ଦାବନର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବନରେ ଭ୍ରମଣ କାଳରେ ଯେ ପ୍ରେମ ସଂଳାପରତ ଭ୍ରମରର ଅସ୍ଫୁଟଗୁଞ୍ଜନ ଏବଂ କୁସୁମ ସ୍ତବକ ଦ୍ୱାରା ଅଭିନନ୍ଦିତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଶ୍ରୀବୃନ୍ଦାବନର ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ପାଦପ-ରାଜି-ରାଜିତ ନୃତ୍ୟ-ଗୀତ କୁଶଳ ବିଚିତ୍ର ପକ୍ଷୀ (ଦ୍ୱିଜଗଣ) କର୍ତ୍ତୃକ ଅଭିସଂସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠ ସମୂହ ସ୍ଥିତ ଗୋ, ବତ୍ସ ଓ ବୃଷଭମାନଙ୍କର ସସ୍ନେହ ଆହ୍ୱାନ ଯାହାଙ୍କ ପୂର୍ବଲୀଳାର ଆନନ୍ଦ ଉଚ୍ଛ୍ୱାସ ଉଦ୍ଦୀପିତ ହୋଇ ଚିତ୍ତକୁ ଏକାନ୍ତ ସ୍ନେହାପ୍ଲୁତ ଓ ଅଭିଭୂତ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରେ ।

(୪୦)

ପ୍ରବଳ ପ୍ରେମୋଦୟରୁ ବାହ୍ୟ ବୁଦ୍ଧି ରହିତ ହୋଇ ଯେ ଉନ୍ମାଦପ୍ରାୟ ନୃତ୍ୟ ଓ କୀର୍ତ୍ତନ କରୁଥିଲେ, ନିରନ୍ତର ପ୍ରବାହିତ ନୟନଜଳର ପ୍ଲାବନରେ ଯାହାଙ୍କ ତପ୍ତକାଞ୍ଚନ କାନ୍ତି ହେମପର୍ବତ ସଦୃଶ ଉନ୍ନତ କଳେବର ଅରୁଣ ବସନ ଓ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ଭୂମି ସମୂହ ପ୍ଲାବିତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯେ 'କୃଷ୍ଣ' 'କୃଷ୍ଣ' କହି ଉଚ୍ଚସ୍ୱରରେ ବିଭ୍ରାନ୍ତିମୟ ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ମହାଭାବାବେଗରେ ଅଟ୍ଟହାସ୍ୟଦି ବିବିଧ ଭାବ-ବିଳାସର ଦୀପ୍ତି ପାଇଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ବନ୍ଦନା କରେ ।

(୪୧)

ଏହିପରି ପ୍ରେମ ମୋହିତ ହୋଇ ନୃତ୍ୟ କୀର୍ତ୍ତନ କରି କରି ଯେ ଆକୁଳ ଆବେଗରେ ଅରିଷ୍ଟ (ଶ୍ରୀ ରାଧାକୁଣ୍ଡ) ସମୀପରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଅଚାନକ ଧାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରର ଜଳରେ ସ୍ନାନ କରି ଆପେ ଆପଣାକୁ ଧନ୍ୟ ମନେକରି ଦେଖାଇ ଦେଲେ ''ଏହି ରାଧା କୁଣ୍ଡ'' ଅଟେ; ଦୈନ୍ୟୋକ୍ତି ସହକାରେ ସେହି ପ୍ରେମମୟ ଶ୍ରୀ ରଧାକୁଣ୍ଡକୁ ''ଯଥା ରାଧା ----- ଅତ୍ୟନ୍ତ ବଲ୍ଲଭା'' - ଏହି ରୂପ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ବନ୍ଦନା ଓ ଆଦର କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ବନ୍ଦନା କରେ ।

(୪୨)

ଏହିପରି ଶ୍ରୀବ୍ରଜଭୂମିର ବିଭିନ୍ନ ଲୀଳାସ୍ଥଳ ଦର୍ଶନ କରି ଯେ ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନର ଦ୍ୱାପର ଯୁଗର ସେହି ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ତେନ୍ତୁଳୀ ବୃକ୍ଷ ତଳେ ଉପବେଶନ କରି ଶ୍ରୀ ଯମୁନାର ତରଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗିମାର ଉଦ୍ଧୀପନା ଦେଖି ସଖୀଗଣ ସଙ୍ଗେ ଜଳକେଳିର ନିଗୂଢ଼-ଲୀଳା-ଭାବନାରେ ଅଭିଭୂତ ହୋଇଥିଲେ, ଏକାନ୍ତେ ଶ୍ରୀରାଧା ମଧୁରିମା ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରୁକରୁ ତଦେକାତ୍ମଭାବ ଓ ବିଳାସରେ

ଆତ୍ମହରା ହୋଇ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଏକାନ୍ତ ଭାବରେ ଶ୍ରୀରାଧାଭାବରେ ବିଭାବିତ ହୋଇବାରୁ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଶ୍ରୀ ଗୌର ତତ୍ତ୍ୱର ଆଦି ଉତ୍ସ କ୍ଷେତ୍ର ରଚିତ ହୁଏ, ସେହି ଆକରରେ ଯେ ଆକର ରୂପେ ଅବସ୍ଥାନ କରିଛନ୍ତି, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରେ ।

(୪୩)

ଯାହାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଶୁକ-ଶାରୀର କୌତୁକମୟ କଥୋପକଥନ କ୍ରୀଡ଼ା ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୁଏ ଓ (ରାଧା ସଙ୍ଗେ ଯଦା ଭାତି ------ସ୍ୱୟଂ ମଦନ ମୋହିତଃ ପ୍ରଭୃତି) ଯେଉଁଥିରେ ଶ୍ରୀରାଧା ବିରହରେ ପୀଡ଼ିତ କାମଦେବ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କାମ ମୋହିତ ବୋଲି ଉଲ୍ଲିଖିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାଦ୍ୱାରା ଯେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ପ୍ରେମବଶ୍ୟତାରୂପ ଚରିତ୍ର ମାଧୁର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ଭକ୍ତହୃଦୟ ଚମତ୍କୃତ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରୁଛି ।

(୪୪)

ଶ୍ରୀ ପ୍ରୟାଗ ଧାମରେ (ଦଶାଶ୍ୱମେଧ ଘାଟରେ) ଶ୍ରୀରୂପଙ୍କୁ ବ୍ରଜରସ — ସାଧ୍ୟ -ସାଧନ କ୍ରମାନୁସାରେ ଉପଦେଶ କରି ରସ ବିସ୍ତାରର ଶକ୍ତି ସଞ୍ଚାର କରିଥିଲେ ଓ ତତ୍ପରେ କାଶୀଧାମରେ ଶ୍ରୀ ସନାତନଙ୍କୁ ଶୁଦ୍ଧ ଭକ୍ତି କଥା — ସମ୍ବନ୍ଧ, ଅଭିଧେୟ, ପ୍ରୟୋଜନ ବିଚାର ବିସ୍ତୃତ ରୂପେ ଶିକ୍ଷାଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ମହାରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ବିପ୍ର ଓ ତପନ ମିଶ୍ରାଦିଙ୍କର ବିଶେଷ ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ବାରାଣାସୀର ମାୟାବାଦୀ ସନ୍ନ୍ୟାସୀମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସାକ୍ଷାତ ବିଚାର ସଭାରେ ନିର୍ବିଶେଷ ବ୍ରହ୍ମବାଦର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଓ ମତ୍ସରତାପୂର୍ଣ୍ଣ ଅହଂଗ୍ରହୋପାସନାର ଅନ୍ଧ ଧାରଣା ବିଧ୍ୱସ୍ତ କରି ପରଂବ୍ରହ୍ମ ଆରାଧନାର ସ୍ୱାଧୀନତା ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରୁଛି ।

(୪୫)

(ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନ ଧାମରୁ ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ପଥରେ ପ୍ରୟାଗରେ ଶ୍ରୀରୂପ- ଶିକ୍ଷାଦାନ ସମାପନ କରି ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଦେବ ବାରାଣସୀ ଧାମରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ) କାଶୀଧାମରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କର ଅଧିନାୟକ (ଶ୍ରୀ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତିମ) ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶାନନ୍ଦ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କୁ (ଶାସ୍ତ୍ର ବିଚାର ଓ ନିଜ ପ୍ରେମମୟ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ପ୍ରଭାବରେ) ଯେ ବିବର୍ତ୍ତବାଦର କୁତର୍କ ଗର୍ତ୍ତରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ ଓ ଅନେକ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ବହୁଳ ସମସ୍ତ କାଶୀବାସୀଙ୍କୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନରେ ପ୍ରମତ୍ତ କରି ସଂସାର ସିନ୍ଧୁରୁ ପରିତ୍ରାଣ ଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଶ୍ରୀନାରଦ-ବ୍ୟାସ-ପରମ୍ପରା-ପ୍ରଦତ୍ତ ଶ୍ରୌତ-ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସୁଧାବାହୀ ଶ୍ରୀରଥର ଯେ ଦିବ୍ୟ ଧୁରନ୍ଧର-ସ୍ୱରୂପ ଅଟନ୍ତି, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରୁଛି ।

(୪୬)

(କାଶୀରେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ସଭାର ବିଚାରଧାରାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପରିଚୟ) ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ବ୍ରହ୍ମ-ଦେବର୍ଷି-ପରମ୍ପରାପ୍ରାପ୍ତ ବା ସ୍ୱୟଂ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ଦ୍ୱୈପାୟନ-ନାରଦଙ୍କ ଉପଦେଶରେ ଯାହା ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲେ, ସେହି ବେଦାନ୍ତ ଭାଷ୍ୟ-ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତର ଚତୁଃଶ୍ଳୋକୀ ବ୍ୟାଖ୍ୟାର (ଅହମେବାସମେବାଗ୍ରେ) ଯେ ଚରାଚର ବିଶ୍ୱର ମୂଳ ଅର୍ଥର ତତ୍ତ୍ୱ ରୂପେ ଅଦ୍ୱୟଜ୍ଞାନ ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ହିଁ ସମ୍ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ ''ଅନାବୃତ୍ତି ଶବ୍ଦାତ୍ ଅନାବୃତ୍ତିଃ ଶବ୍ଦାତ୍'' ସୂତ୍ରର ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶକରି ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ-ବ୍ରହ୍ମ ବା କୃଷ୍ଣନାମକୁ ଜୀବର ଆବର୍ତ୍ତନ ନିବାରକ ନିଃଶ୍ରେୟ ରୂପରେ ପ୍ରତିପାଦନ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ-ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରୁଛି ।

(୪୭)

ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତର୍ ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ''ଆତ୍ମାରାମାଶ୍ଚ'' ଶ୍ଲୋକର (ଦ୍ୱିଷଷ୍ଟି-ପ୍ରକାର) ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଯେ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ନିର୍ବିଶେଷ ବ୍ରହ୍ମ-ବାଦ ଖଣ୍ଡନ କରିଥିଲେ ଓ ''ଅପାଣି-ପାଦୋ ଜବନୋ ଗ୍ରହୀତା ପଶ୍ୟତ୍ୟଚକ୍ଷୁଃସଃ ଶୃଣୋତ୍ୟକର୍ଣ୍ଣଃ'' ପ୍ରଭୃତି ବହୁ ଶ୍ରୁତିବାକ୍ୟ ସମୂହ ଦ୍ୱାରା ଅଦ୍ୱୟଜ୍ଞାନ ଶ୍ରୀ ଭଗବାନଙ୍କ ଚିନ୍ମୟ-ଲୀଳା-ମାଧୁର୍ଯ୍ୟର ଶୋଭା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯେ ଅପ୍ରାକୃତ ଅର୍ଚ୍ଚାବିଗ୍ରହ ଆଦିକୁ (ଭଗବତ୍-ରୂପ-ଗୁଣ-ଲୀଳା ପ୍ରଭୃତିକୁ) ମାୟିକ (ମାୟା କଳ୍ପିତ) ସତ୍ତ୍ୱଗୁଣର ବିକାରମାତ୍ର, ମାୟାବାଦର ଏହି ଘୃଣିତ ଧାରଣାକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଧିକ୍କାର କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରୁଛି ।

(୪୮)

ଜ୍ଞାନୀ ଏବଂ ଯୋଗୀଗଣ ବ୍ରହ୍ମ-ପରମାତ୍ମାରୂପକୁ ମୂଳରୂପେ ମାନନ୍ତି । ଏହି ତତ୍ତ୍ୱଦ୍ୱୟକୁ ଯେ (ଶ୍ରୀ ଭାଗବତର ''ବ୍ରହ୍ମେତି ପରମାତ୍ମେତି ଭଗବାନିତି ଶବ୍ଦ୍ୟତେ'' ବଚନ ଦ୍ୱାରା) କ୍ରୋଡୀଭୂତ କରି ଅଦ୍ୱୟ ଜ୍ଞାନର ସ୍ୱରୂପ— ପରମ ମୌଳ ସମ୍ବନ୍ଧ ତତ୍ତ୍ୱ ଶ୍ରୀ ଭଗବତ୍-ତତ୍ତ୍ୱ ସ୍ୱରୂପର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥିଲେ; ଶ୍ରୀ ଭଗବାନଙ୍କର ସ୍ୱତଃସିଦ୍ଧ ଆନନ୍ଦମୟତାର ନିଗୂଢ଼ ଲୀଳା ଉଦ୍‌ଘାଟନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଯେ ବୈକୁଣ୍ଠ ଉପରେ (ବୈକୁଣ୍ଠାଜ୍ଜନିତୋ ବରା ମଧୁପୁରୀ) ନିତ୍ୟବ୍ରଜରେ ବାତ୍ସଲ୍ୟରସ ପ୍ରୟୋଜନରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ସେବାର ଅଦ୍ୱୟ ତତ୍ତ୍ୱକୁ ନନ୍ଦନନ୍ଦନତ୍ୱ ସିଦ୍ଧିର ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ପରିଶେଷରେ ରସ ତତ୍ତ୍ୱର ସ୍ୱରୂପ ବିଚାରରେ ସର୍ବରସର ସମାହାର ଆଦ୍ୟ ଓ ମୁଖ୍ୟ ରସାଶ୍ରୟ ଅଖିଳରସା ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୋପୀଜନ ବଲ୍ଲଭଙ୍କ ସ୍ୱୟଂ ଭଗବତ୍ତାର ସ୍ୱରୂପ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଓ ସର୍ବାଚିନ୍ତ୍ୟ ପରାତ୍ପର ଧାମରେ ସ୍ୱରୂପ ଶକ୍ତିର ଚିତ୍ ଲୀଳାରସମୟ

(ସତ୍ୟଂ ଶିବଂ ସୁନ୍ଦରମ୍) ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦରଙ୍କ ରାସଲୀଳା ହିଁ (ପ୍ରିୟ-ରସ-ପ୍ଲାବନ) ଜୀବର ସର୍ବୋତ୍ତମ ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳ ବୋଲି ଯେ ଇଙ୍ଗିତ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ-ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରୁଛି ।

(୪୯)

ଏହିପରି ଯେ ସମସ୍ତ ଶ୍ରୌତ-ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ପରମ ସାର ସ୍ୱରୂପ ଶ୍ରୀ ରାଧା ବିନୋଦଙ୍କୁ ଏକମାତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧ-ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ସାଧୁସଙ୍ଗେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣନାମ କୀର୍ତ୍ତନକୁ ଏକମାତ୍ର ଅଭିଧେୟ ଏବଂ ଗୋପୀଜନ ବଲ୍ଲଭ ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତଙ୍କ ପ୍ରେମ-ସେବାକୁ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରୟୋଜନ ରୂପେ ସୁଧୀଜନ-ସଭାରେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ସେହି ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରୁଛି ।

(୫୦)

ଶ୍ରୀ ଭାଗବତର ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ଆତ୍ମାରାମାଶ୍ଚ--- ଇତ୍ଥମ୍ଭୂତଗୁଣୋ ହରିଃ ଶ୍ଲୋକର ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ (ଶ୍ରୀ ସନାତନ ଓ ପରେ ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶାନନ୍ଦଙ୍କ ନିକଟରେ ୬୨ ପ୍ରକାର ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ, ଏହି ଶ୍ଲୋକର ଏକାଦଶ ପଦରେ ବିବିଧ ଆଭିଧାନିକ ଅର୍ଥ ସମୂହ ପରସ୍ପର ପୃଥକ୍ ପୃଥକ୍ ସଂଯୋଜନ ଦ୍ୱାରା ଶୁଦ୍ଧ ଭକ୍ତି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ-ସମ୍ମତ ସୁପ୍ରଚୁର ଅର୍ଥ ସମ୍ପାଦନର ଆକର ରୂପେ ଏହି ଶ୍ଲୋକକୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କର ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରୁଛି ।

(୫୧)

ଶ୍ରୀ ସନାତନ ତଦନୁଗ ଶ୍ରୀରୂପ ଏବଂ ଶ୍ରୀଜୀବାଦି ଗୋସ୍ୱାମୀ ବର୍ଗକୁ ଅନୁପ୍ରାଣିତ କରି ଯେ ନିଜ ସଂପ୍ରଦାୟକୁ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ; ଲୁପ୍ତତୀର୍ଥ ଶୁଦ୍ଧଭକ୍ତି ଶାସ୍ତ୍ର (ବିଧି, ରାଗ ଓ ବିଚାର ସମନ୍ୱିତ) ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ପ୍ରଚାରର

ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ ଏବଂ ନୀଳାଚଳ ନାଥ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେବଙ୍କର ସେବକମାନଙ୍କ ସନ୍ନିକଟରେ ନିଜର ଆରାଧନା ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରକାଶର ଆଦର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରୁଛି ।

(୫୨)

ଯେ ବାହରେ ତ୍ୟାଗୀ-ବେଶଧାରୀ ଓ ଗୋପନେ ଭୋଗବାଞ୍ଛା-ଚରିତାର୍ଥକାରୀ(ମର୍କଟ ବୈରାଗୀ)କୁ ତୀବ୍ର ଭାବେ ନିନ୍ଦା କରନ୍ତି, ଅଥଚ ଶ୍ରୀରାୟ ରାମାନନ୍ଦଙ୍କ ପରି ଉଚ୍ଚାଧିକାରୀ ବୈଷ୍ଣବଙ୍କ ରାଗମାର୍ଗର ଗୂଢ଼ ସେବା ଭାବ ପ୍ରଦର୍ଶନକୁ (ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେବଙ୍କର ସମ୍ମୁଖରେ ନାଟ୍ୟାଭିନୟ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ଦେବଦାସୀ ଗଣଙ୍କ ସହିତ ଅସଙ୍କୋଚ ବ୍ୟବହାରକୁ) ଅଭିନନ୍ଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ରାମାନନ୍ଦ ରାୟଙ୍କ ରାଗ-ସେବାଧିକାରକୁ କୋଟି କୋଟି ଜନ୍ମର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଭାଗ୍ୟଲବ୍ଧ ସମ୍ପଦ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦନା କରୁଛି ।

(୫୩)

ଶୁଦ୍ଧାଦ୍ୱୈତ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର (ଉତ୍ତରକାଳେ ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ବୈଷ୍ଣବ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ) ଆନ୍ଧ୍ରବ୍ରାହ୍ମଣ ଶ୍ରୀ ବଲ୍ଲଭ ଭଟ୍ଟ ପ୍ରୟାଗଧାମରେ ଓ ଯମୁନାର ଅପର ପାର ଅଡ଼ାଇଲ ଗ୍ରାମରେ ନିଜ ଘରେ ଯାହାଙ୍କୁ ଐକାନ୍ତିକ ନିଷ୍ଠାର ସହିତ ସେବା କରିଥିଲେ ଏବଂ ପରେ ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେ (ବାତ୍ସଲ୍ୟରସର ସେବକ) ଶ୍ରୀ ବଲ୍ଲଭଭଟ୍ଟଙ୍କୁ କିଶୋର କୃଷ୍ଣଙ୍କ ମଧୁର ରତିରେ ପ୍ରବେଶ କରାଇଲେ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଗଦାଧର ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତଦୁପଯୋଗୀ ମନ୍ତ୍ରାଦି ଦୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌ[illegible] ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୫୪)

ଅତି ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ସଙ୍ଗୀ ଶ୍ରୀ ସ୍ୱରୂପ-ଦାମୋଦର ଏବଂ ଶ୍ରୀ ରାମାନନ୍ଦ ରାୟ ସହ ଯାହାଙ୍କର ସେହି ଜନହୃଦୟଭେଦୀ ଗମ୍ଭୀରା ଲୀଳାର ପ୍ରକାଶ ପରାକାଷ୍ଠା ଏବଂ ସେହି ସୁଦୀର୍ଘ ଦ୍ୱାଦଶ ବର୍ଷବ୍ୟାପୀ ନିଦାରୁଣ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ବିରହାଗ୍ନି-ଉଦ୍‌ଗୀରଣମୟ ଦିବ୍ୟଉନ୍ମାଦ ସଂଳାପକାରୀ (ବାହାରେ ବିଷଜ୍ୱାଳା ହୁଏ ଅନ୍ତରେ ଆନନ୍ଦମୟ) ଯେ ଶ୍ରୀ ରାଧାର ପ୍ରଗାଢ଼ ଭାବରେ ସର୍ବାତ୍ମ ପ୍ରଭାବିତ ଓ ଶ୍ରୀ ରାଧିକାର ଶ୍ରୀ ଅଙ୍ଗଜ୍ୟୋତିରେ ସୁଶୋଭିତ, ସେହି ମଦମତ୍ତ ଗଜରାଜ ସଦୃଶ ସ୍ୱୟଂ ଗୋବିନ୍ଦ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ-ମୂର୍ତ୍ତି ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୫୫)

ଶ୍ରୀ ସ୍ୱରୂପ ଦାମୋଦରଙ୍କୁ ଗଳାରେ ଲଗାଇ ଯେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ମଥୁରା ଗମନ ପରେ ରାଧାରାଣୀଙ୍କର ବିରହ ପ୍ରଳାପ ସମୂହ ସଖେଦ ଆବୃତ୍ତି କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ରାଧାରାଣୀଙ୍କର ବେଦନା-କାତର ତୀବ୍ର ବିରହାନଳ ପ୍ରଦୀପ୍ତଭାବକୁ ଆସ୍ୱାଦନ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଯେ ସମାଧି ବିଳାସରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷୀଭୂତ-ଇତର ଜନର ସ୍ୱପ୍ନ ସଦୃଶ ତଥ୍ୟସମୂହ ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ ହୃଦୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରୁଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମ-ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୫୬)

ଅଷ୍ଟସାତ୍ତ୍ୱିକ-ଭାବରୂପେ ପ୍ରେମଚିହ୍ନ ସମୂହ ଯାହାଙ୍କ ଶ୍ରୀ ଅଙ୍ଗର ଦିବ୍ୟ ଶୋଭା ବର୍ଦ୍ଧନ କରୁଥିଲେ, ଯେ କେତେବେଳେ ଶ୍ରୀ କୂର୍ମ୍ମ-ରୂପ-ହ୍ରସ୍ୱମୂର୍ତ୍ତି, କେତେବେଳେ ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ କେବେ ପୀତବର୍ଣ୍ଣ, କେବେ ମଲ୍ଲିକା ପୁଷ୍ପପରି ଶୁଭ୍ରବର୍ଣ୍ଣ ସୁଶୋଭିତ ହୋଇ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୫୭)

ଯେ ନିଦାରୁଣ ବିରହରେ ମୋହିତ ଓ କାତର ହୋଇ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେବଙ୍କ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ସିଂହଦ୍ୱାର ଅଭିମୁଖେ ଧାବିତ ହେଉଥିଲେ ଓ ପରକ୍ଷଣରେ ଅତି ବିରହରେ ଶ୍ରୀ କୁର୍ମ୍ମ-ମୂର୍ତ୍ତି ଧାରଣକରି ସେଠାରେ ପତିତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରର ତେଲଙ୍ଗୀ ଗାଭୀ ସମୂହ ଯାହାଙ୍କ ଶ୍ରୀ ଅଙ୍ଗ ନିଃସୃତ ଏକ ଅଭୂତପୂର୍ବ ଦିବ୍ୟ ସୌରଭରେ ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇ ଶ୍ରୀ ଅଙ୍ଗକୁ ବେଷ୍ଟନ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ-ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୫୮)

ଯେ ଏକଦା ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାମୟୀ ରାତ୍ରିରେ ଭକ୍ତ ଲୋକଙ୍କ ସାଥିରେ ସମୁଦ୍ରତୀରରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଲୀଳାରସ ଆସ୍ୱାଦନ କରି ପରିଭ୍ରମଣ କରୁ କରୁ ଅକସ୍ମାତ୍ ସିନ୍ଧୁ ତରଙ୍ଗରେ ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ ଚନ୍ଦ୍ରମୂର୍ତ୍ତିର ନୃତ୍ୟ ଦେଖି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଯମୁନା-ବିହାର ଲୀଳାର ଉଦ୍ଦୀପନରେ ଅଭିଭୂତ ହୋଇ ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ପରକ୍ଷଣରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଅଗୋଚରରେ ଯାହାଙ୍କ ସୁପ୍ତବତ୍ ଶ୍ରୀ ବିଗ୍ରହ (ସମାଧି-ଲଘୁ-କାଷ୍ଠଖଣ୍ଡବତ୍) ସମୁଦ୍ର-ତରଙ୍ଗରେ ଶୟନ କରି ପବନ ଦ୍ୱାରା ଲୀଳାୟିତ- ଛନ୍ଦରେ ଭାସିଥିଲେ ଏବଂ ଯେ ତତ୍କାଳରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ସଖୀଗଣ ସହ କାଳିନ୍ଦୀ-ଜଳକେଳି-ଦର୍ଶନ କରି ସୁଗଭୀର ସୁଖାନୁଭୂତି-ସାଗରରେ ନିମଗ୍ନ ହୋଇଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୫୯)

ସାରାରାତ୍ରି ଅନ୍ୱେଷଣ କରି ଭକ୍ତଗଣ ପରିଶ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ନିଶା ଶେଷରେ ଚକ୍ରତୀର୍ଥ ସନ୍ନିକଟ ଆର୍ଦ୍ର ବାଲୁକା ଉପରେ ଯାହାଙ୍କ ଶ୍ଳଥ-ସନ୍ଧି, ସୁଦୀର୍ଘ

ଦେବତନୁଠାରୁ ସୁକୁମାର ସୌମ୍ୟମୂର୍ତ୍ତି ହର୍ଷୋତ୍ଫୁଲ୍ଲ ନୟନରେ ଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୬୦)

ଭକ୍ତଗଣଙ୍କର ସକାତର କଣ୍ଠର ଉଚ୍ଚ କୃଷ୍ଣ କୀର୍ତ୍ତନ-ଧ୍ୱନି କର୍ଣ୍ଣ କୁହରରେ ଓ ମର୍ମସ୍ଥଳେ ସ୍ପର୍ଶ କରିବା ମାତ୍ରେ ଅସ୍ଥି-ସନ୍ଧି ସମୂହ ସଂଲଗ୍ନ ହୋଇ ପୂର୍ବବତ୍ ସ୍ୱଭାବ ସୁନ୍ଦର ବିଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ବିରହ ପୀଡ଼ିତ ହୃଦୟରେ ସମାଧି ଯୁକ୍ତ ହୋଇ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଲୀଳା ସମୂହ ଯେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୬୧)

ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନରେ ଯମୁନା ଜଳରେ ଶ୍ରୀରାଧା-ଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ସଖୀମାନଙ୍କ ସହିତ ବିବିଧ ବିଚିତ୍ର ଜଳବିହାର, ଯାହା କେତେବେଳେ ବ୍ୟକ୍ତ, କେତେବେଳେ ଗୁପ୍ତ, କେବେ ଅବା ଦୃପ୍ତ, ପୁନଶ୍ଚ କେତେବେଳେ ପରିତୃପ୍ତ ଭଙ୍ଗୀ ପରିଗ୍ରହ କରି ନାନା ସଂଭୋଗମୟ ପ୍ରଯତ୍ନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଣ-ମନ ଆକୁଳକାରୀ ସେହି ଅପ୍ରାକୃତ ଗୂଢ଼ ଆନନ୍ଦମୟ କୋଷର ବିଶ୍ୱ ବିସ୍ମାପନ ମର୍ମସ୍ୱର ମୂର୍ଚ୍ଛନା ଯାହାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକଟିତ ହୋଇଛି, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ସ୍ତୁତି କରୁଛି ।

(୬୨)

ଚଟକ ପର୍ବତ ଦର୍ଶନ କରି ଉଦ୍ଦୀପିତ ବିଚିତ୍ର ଭଜନବିଳାସ ଓ ଅସହ୍ୟ ବିରହରେ ଶ୍ରୀମୁଖସଂଘର୍ଷଣାଦି ଅଥବା ଜଳକେଳି ସ୍ମରଣରେ ସମୁଦ୍ରରେ ଲମ୍ଫପ୍ରଦାନାଦି ଦିବ୍ୟ-ପ୍ରେମୋନ୍ମାଦ ଲକ୍ଷଣ ସମୂହ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ଅପ୍ରାକୃତ

ପ୍ରେମମହାସାଗର ଜାତ ସୁଖଦୁଃଖର ଉତ୍ତାଳତରଙ୍ଗର ସୀମାହୀନ ଗଭୀରତାର ଦିଗ୍ ଦର୍ଶନଲୀଳାକୁ ଯେଉଁ ଗୌରାଙ୍ଗ ଭକ୍ତହୃଦୟରେ ସଞ୍ଚାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯାହା ଏକମାତ୍ର ତାଙ୍କର ଆଶ୍ରିତମାନଙ୍କ ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ମଙ୍ଗଳବିଧାନ କରେ, ସେଇ ଦେବତା ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି-ଶ୍ରୀ ଗୌରସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୬୩)

ଯାହା ଚକ୍ଷୁ ଓ ଶ୍ରୁତିର ଅଗୋଚର, ଯାହା ବୁଦ୍ଧିର ଗତିକୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ତବ୍ଧ କରିଦିଏ ଏବଂ ଯାହା ପ୍ରେମାରୂଢ଼ ଅବସ୍ଥାରେ ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଚେତନାକୁ ମଧ୍ୟ ଚମତ୍କୃତ କରେ(ଅର୍ଥାତ୍ ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ବୋଧଗମ୍ୟ ହୁଏ ନାହିଁ) -ଏତାଦୃଶ ବ୍ରହ୍ମା ଓ ଶମ୍ଭୁ, ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରକଟିତ ଶାସ୍ତ୍ର ବେଦ ଓ ତନ୍ତ୍ରସମୂହ ଯାହାକୁ କେବଳ ମାତ୍ର ଅନ୍ୱେଷଣ କରିଚାଲିଛନ୍ତି, ସେଇ ସତ୍ୟସୁନ୍ଦର ଦେବତା ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି-ଶ୍ରୀଗୌରାଙ୍ଗସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତବ କରୁଛି ।

(୬୪)

ଯେଉଁ ଭଗବାନ୍ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଶୂଦ୍ର, ପଣ୍ଡିତ, ମୂର୍ଖ-ଏପରିକି ଯବନାଦି ଅନାର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କୁ ହରିନାମଦାନରେ ଶୁଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି, ଧନୀ-ନିର୍ଦ୍ଧନ, ସବଳ-ଦୁର୍ବଳ,ସଜ୍ଜନମାନଙ୍କର ସଂପଦ ଏବଂ ଯିଏ ନାରୀ-ପୁରୁଷ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମଗ୍ର ଚିଦଚିତ୍ ବିଶ୍ୱର ସର୍ବବାଦିସମ୍ମତ ଉଦ୍ଧାରକର୍ତ୍ତା, ସେଇ ଦେବତା ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତୁତି କରୁଛି ।

(୬୫)

୧୪୦୭ ଶକାବ୍ଦ ଫାଲ୍ଗୁନୀ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ସଂଧ୍ୟାକାଳରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଗ୍ରହଣ ଯୋଗରେ ଶ୍ରୀ ଗୌରଚନ୍ଦ୍ରମା ଶଚୀ-ଅଙ୍ଗନରେ ଆବିର୍ଭୂତ ହେଲେ । ସେଇ ପରାତ୍ପର

ତତ୍ତ୍ୱ ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ଶ୍ରୀହରି ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ପବିତ୍ର ଗଙ୍ଗାସ୍ନାନ, ନାନା ରତ୍ନଦ୍ରବ୍ୟ ଦାନ ଓ ସର୍ବୋପରି ହରିନାମ-ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ମଧ୍ୟରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ, ସେଇ ଦେବତା ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତୁତି କରୁଛି ।

(୬୬)

ଯିଏ ସ୍ୱତଃସିଦ୍ଧ ସହଜ ଲୀଳାମୟ, ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଆନନ୍ଦ ତତ୍ତ୍ୱର ଲକ୍ଷଣ ସମୂହର ଆକର, ଆତ୍ମସୁଖାନୁଭବର ଅତିଶୟ ମତ୍ତତା ଜନିତ ନୃତ୍ୟ ଏବଂ ସେଇ ସୁଖବିଳାସ ବା ବିଭଜନ ପ୍ରୟାସଜନିତ କୀର୍ତ୍ତନ, ଏହି ଦୁଇଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଦ୍ୱୟ ତତ୍ତ୍ୱର ସ୍ୱାଭାବିକ ଓ ମୌଳିକ ବାସ୍ତବ ଲକ୍ଷଣ ବିଶିଷ୍ଟ, ଅତଏବ ଅସମୋର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଏକ ମାତ୍ର ପରାତ୍ପର ତତ୍ତ୍ୱ, ସେଇ ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ସ୍ତୁତି କରୁଛି ।

(୬୭)

ଯେଉଁ ଦେବତା ଶ୍ରୀ ଈଶ୍ୱର ପୁରୀପାଦଙ୍କୁ ଧନ୍ୟ କରି ତାଙ୍କ ଠାରୁ ଦୀକ୍ଷାଗ୍ରହଣ ଦ୍ୱାରା କୃପା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ, କେଶ ମୁଣ୍ଡନ କରି କେଶବଭାରତୀଙ୍କଠାରୁ ସନ୍ନ୍ୟାସଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ମାଧବେନ୍ଦ୍ର ପୁରୀ ପାଦ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଶ୍ରୀ କିଶୋର କୃଷ୍ଣଙ୍କର ମଧୁର ରତି ସେବା ହିଁ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୋଲି ଆଦର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ, ସେଇ ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ସ୍ତୁତି କରୁଛି ।

(୬୮)

ଯିଏ ୧୪୦୭ ଶକାବ୍ଦ ଫାଲ୍ଗୁନ ମାସରେ ଗୌଡ଼ଗଗନରେ (ଶ୍ରୀ ମାୟାପୁରରେ) ଉଦିତ ହେଲେ ୧୪୩୧ ଶକାବ୍ଦରେ ଜଗତର ମଙ୍ଗଳ ନିମିତ୍ତ

ସନ୍ନ୍ୟାସ ଗ୍ରହଣ କଲେ ଏବଂ ୧୪୫୫ ଶକାବ୍ଦରେ ଅପ୍ରକଟ ହେଲେ, ସେହି ଦେବତା ପ୍ରେମମୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ତୁତି କରୁଛି ।

(୬୯)

ପରମପ୍ରିୟ ପାର୍ଷଦ ଶ୍ରୀସ୍ୱରୂପଦାମୋଦର ଓ ଶ୍ରୀ ରାୟ ରାମାନନ୍ଦଙ୍କ ନିକଟରେ ଯିଏ ପରମଉଲ୍ଲସିତ ହୋଇ କହିଲେ କଳିକାଳରେ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ହିଁ ଜୀବମଙ୍ଗଳର ପରମ ଉପାୟ (ହର୍ଷେ ପ୍ରଭୁ କହେ, ଶୁନ ସ୍ୱରୂପରାମରାୟ ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ କଲୌ ପରମ ଉପାୟ) ଏବଂ ଯିଏ ସ୍ୱରଚିତ ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶିକ୍ଷାଷ୍ଟକରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସଂକୀର୍ତ୍ତନକୁ ହିଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସ୍ଥାନ ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରେମ ଯୋଗେ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣ ନାମ ଗ୍ରହଣ ହିଁ ଜଗତର ଜୀବକୁ (ବିଶ୍ୱଚେତନାକୁ) ସମ୍ୟକ୍‌ରୂପେ ପୋଷଣ ଓ ପାଳନ କରିପାରେ, ଏହି ଉପଦେଶ ପ୍ରଦାନ କାରୀ ଦେବତା ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ସ୍ତୁତି କରୁଛି ।

(୭୦)

ହେ ହେମ ଗୌର ପ୍ରଭୋ ! ହେ ପ୍ରେମନିଧି ! ତୁମର ପ୍ରେମ ଧନ ବିତରଣକର । ଏ ଅଧମ ଦାସର କଥା ଟିକିଏ ଚିନ୍ତା କର । ତାର ଅଶେଷ ଅପରାଧ ରାଶି କ୍ଷମା କର ଏବଂ ତୁମର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ସେବକ ଶ୍ରୀରୂପଙ୍କ ଅନୁଗତ କିଂକର ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ବୋଲି ଗଣନା କର, ଏଇ ରାମାନନ୍ଦ ଦାସ (ଶ୍ରୀଲ ଶ୍ରୀଧର ମହାରାଜଙ୍କ ପୂର୍ବନାମ)ର ପାଳନକର୍ତ୍ତା ଓ ଭାଗ୍ୟବିଧାତା ଏକ ମାତ୍ର ତୁମେ । ହେ ପ୍ରେମମୟ ଗୌରାଙ୍ଗସୁନ୍ଦର ! ମୁଁ ତୁମର ସ୍ତୁତି କରୁଛି ।

(୭୧)

ଏଇ ପ୍ରେମଧାମ-ସ୍ତୋତ୍ର ନାମକ ସ୍ତବ-ସପ୍ତତି ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଶ୍ରଦ୍ଧାଳୁ ହୋଇ ପାଠ କରିବେ, ସେ ରାଧାଭାବ ଦ୍ୟୁତି ସୁବଳିତ ତନୁ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗସୁନ୍ଦରଙ୍କ ସେବା ଲାଭ କରିବେ ।

(୭୨)

ପଞ୍ଚମଶତ ଗୌରାବ୍ଦେ (୫୦୦) ଶ୍ରୀ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କର ଶ୍ରୀଧର ନାମକ ଜଣେ ତ୍ରିଦଣ୍ଡୀ ଶିଷ୍ୟ ଏଇ ସ୍ତବ ରଚନା କରିଛନ୍ତି ।

କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ - କୃଷ୍ଣ - କୃଷ୍ଣ - କୃଷ୍ଣନାମ - କୀର୍ତ୍ତନଂ
ରାମ - ରାମ - ଗାନ - ରମ୍ୟ - ଦିବ୍ୟ - ଛନ୍ଦ - ନର୍ତ୍ତନମ୍ ।
ଯତ୍ର ତତ୍ର କୃଷ୍ଣନାମ - ଦାନ - ଲୋକ - ନିସ୍ତରଂ
ପ୍ରେମ - ଧାମ - ଦେବମେବ ନୌମି ଗୌର - ସୁନ୍ଦରମ୍ ।।

Laser type Setting :
National Computers
Madhupatna, Cuttack-10, Ph : 644167